

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897-1922.

1935 Szombat, 1935. szeptember 21.
209. szám.

A sajtó joga

A polgári társadalom egyik legszebb és eredményekben leggazdagabb időszakában született meg a sajtószabadság eszméjének törvénybefoglalása és gyakorlatba való átvitele. „Gondolatait sajtó útján mindenki szabadon közölheti és szabadon terjesztheti” — mondották a sajtótörvények klasszikus mondatai és ennek a törvénybefoglalt elvnek nyomán addig ismeretlen virágzásnak indult nemcsak az elsősorban és közvetlenül érdekelt sajtó, de a szellemi élet is, amelynek egyik előkelő fórumává léptek elő az újságok nyomtatott oldalai.

Akkor, amikor új sajtótörvény készítéséről terjedt el hír, természetes, hogy az első gondolat, ami ezzel a hírrel kapcsolatban eszünkbe jut, a sajtószabadság kérdése.

Szükség van-e új sajtótörvényre? Erre a kérdésre könnyen megadhatjuk a feleletet, ha azokra a visszaélésekre gondolunk, amelyek a háborút követő esztendőkhöz sajtó és az újságírás nevével és presztízsével történtek. A közelmúlt esztendőkhöz egyik jellegzetes tünete volt az ötletszerűen, minden erkölcsi alap nélkül létesített lapok megjelenése és olyan „szerkesztő urak”, „újságírók” feltűnése, akiket erre a pályára nem az elhivatás, a tehetség és a képzettség szolgált, hanem, akik mintegy utolsó szalmaszála kapaszkodva menekültek a sajtóhoz, az újságírói tollhoz, amelytől egzisztenciát reméltek, de amelyet becsülettel szolgálni nem tudtak és — kompromitáltak.

Ha ebből a szempontból nézzük a kérdést, akkor valóban szükség van az új sajtótörvényre. Szükség van arra is, hogy — amint a kormány tervezi — az újságírói hivatást bizonyos képesítéssel kössék, mert hiszen természetesen az, hogy az, aki közvéleményt irányít, aki mindennapok égető és sorsdöntő kérdéseire a sajtó ezer és ezer főnyi olvasót jelentő nyilvánossága útján akar hozzászólni, megfelelő képzettséggel és ismeretekkel rendelkezzen. Szükség van arra is, hogy újságíró csak az lehessen — amint azt ugyancsak a kormány által kidolgozott törvénytervezet előírja —, aki ellen becsületbe vágó bírói ítéletet nem hoztak. Minderre szükség van az újságírás szellemi és erkölcsi nivójának megőrzése végett.

Szükség van arra is — és ezen van a hangsúly —, hogy a számos korlátozó és feltételeket, valamint kötelezettségeket megszabó intézkedések mellett az új sajtótörvény olyan paragrafusokat is tartalmazzon, amelyek a becsület — a kötelezettségeknek eleget tevő — sajtó számára jogokat biztosítanak. Ne úgy alkossák meg az új sajtótörvényt, hogy az politikai fegyverré válhasson, amelyet mindazon sajtótermékek ellen alkalmazni lehessen, melynek nem a mindenkori kormány vagy uralkodó párt nézeteinek megfelelően írják. A szabad sajtó azokban az államokban, ahol szabadságát biztosították, minden időben magasabb és az államélet szempontjából rendkívül fontos szerepet töltött be. Annak a sajtónak, amely korrupció, a mindennapi élet visszasságai ellen küzd, amelynek minden egyes lapszáma egy-egy lámpás, mely a sebekre, a hibákra, a bajokra rávilágít és azok orvoslását sürgeti, valamint az orvoslás útját megmutatja — valóban magasabb: erkölcsi és építő hivatása van.

A véleménynyilvánítás szabadságának klasszikus hazáját, Angliát idézzük, ahol a korrumpált sajtó épp a sajtószabadság miatt nem honosodhatott meg, mert hiszen elsősorban a becsület és erkölcsi alapon álló organumok voltak azok, amelyeknek érdekében állott, hogy az ő működésükre

Váratlan fordulat:

Hajlandó már tárgyalni az ötös-bizottság javaslatáról az olasz kormány

Optimista hangulat Genfben — Holnap dönt az olasz kormány — Lloyd George „Tizenegy nap múlva kitör a háború”

Háromhatalmi értekezletet hívnak össze Rómába?

A Genfből érkező kedvezőtlen híreket a francia sajtó tegnap túlzottan értelmezte. A lapok nagyrésze ma kedvezőbb színt látja a helyzetet és azt írják, hogy nem fenyeget közvetlen tengeri háború veszélye és

az olasz-angol összeütközést bizonyára el lehet majd hártani.

Londonban ma már nem is gondolnak arra —

LAVAL

írják a lapok, — hogy katonai rendszabályokat léptessenek életbe Olaszország ellen, hanem inkább csak gazdasági megtorló intézkedések megtételéről lenne szó, az esetben, ha az olaszok tényleg megindítanák a támadást.

A londoni Morningpost azt az értesülését közli, hogy az olaszok állítólag felkérték volna Laval francia kormányelnököt, járjon közben az angol kormánynál a Földközi tengert angol haderő visszarendelése érdekében, mert a hajóhad jelenléte csak megnehezíti a békés kibontakozás útját.

Az Echo de Paris genfi tudósítójának értesülése szerint Mussolini olasz miniszterelnök Londonban tapogatózó lépéseket tesz a következő megoldások érdekében:

Olaszország beszünteti a csapatszállításokat, amelyeket Libia felé irányított, arra az esetre, ha Anglia megígéri, hogy nem folytatja katonai rendszabályokhoz. A tudósító hozzászólás értesüléséhez, hogy semmi kilátás nincs

is esetleg rossz fényt vető sajtó ellen felvegyék a harcot.

A parlament megnyitásaig és a sajtótörvény megszavazásáig még néhány hét telik el. Használja fel a kormány ezt az időszakot arra, hogy a sajtó új törvényének megszavazása előtt hallgassa meg azok véleményét és javaslatát, akiket az új

arra, hogy Londonban elfogadják ezt az indítványt.

A lap londoni jelentése szerint az angol tengernagyi hivatal meg van győződve arról, hogy szükség esetén el fogja vágni Olaszország közlekedési útjait. Az angol hajóhad felvonulása ezt a célt szolgálja. Az angol tengernagyi hivatal tárgyalásokat folytat a török kormánnyal is, hogy

a Dardanellákat zárják el, hogy ezzel megfoszthassák Olaszországot a Kaukázusból jövő közlekedési útjaitól.

A gibraltári tengerszoros elzárása az amerikai közlekedési útjait rekesztené el és így Olaszország csupán Románia, Svájc és Németország közvetítésével tudna közlekedni, feltéve, ha az illető államok vállalatok hajlandók lennének szállítást vállalni a Népszövetség esetleges tilalma ellenére.

Aloisi óvatossága

Genfi jelentések szerint Aloisi báró dél-életről tanácskozásán hangsúlyozta Laval miniszterelnök előtt, mennyire fontos, hogy Anglia ne folyamodjék komolyabb megtorló intézkedésekhez, mert

ha ezt megtenné, úgy elkerülhetetlenné válna az általános háború.

Volt valami célzás a megbeszélések során arra is, hogy abban az esetben, ha az angol megtorló szankciók csak enyhébbek lennének, úgy Róma nem tekintené ezeket olyan kihívásnak, amelyet barátságtalan rendszabálynak kell követnie és így elkerülhető lenne a nagyobb konfliktus. Hír szerint Laval kijelentette, hogy Aloisi kérése tekintetében nem tehet semmiféle ígéretet, Aloisi megjegyzéseit azonban a francia miniszterelnök elmondta Edennek is. Tegnap különben ez volt a helyzet a genfi megbeszélések következményei alapján:

— Franciaország jobban kívánja, mint valaha, hogy az ügy további fejleményei során fenntartsa az egységes arcvonalt Angliával.

törvény a legközelebből érint: a sajtó munkáit. Ne rólunk — nélkülünk döntsenek, hanem a különböző érdekek megvédése mellett védjék meg az újságíró érdekeit is, aki nap, mint a nap — egy életet erre áldozva — védi meg tollával, tehetségével és bátor szavával a mások, a széles rétegek érdekeit. (m. t.)

Döntő francia minisztertanács Párisban

Geoffben nagy fontosságot tulajdonítanak a francia minisztertanácsnak, amelyet holnap, szombaton délelőtt tartanak meg Lebrun elnökelete alatt. Párisban épp úgy, mint Rómában is a háború sorsáról fognak dönteni a minisztertanácsban. A francia minisztertanácsnak abban a súlyos helyzetben kell állásfoglalnia, hogy Olaszország, vagy Anglia mellé áll-e. Ezen csütörtökön kijelentette, hogy az angol kormánynak az a kívánsága, hogy Franciaország ne hagyja magára Angliát a Földközi tengeri flotta-demonstrációban és legalább néhány hajóegységgel vegyen szintén részt a Földközi tengeri tüntetésben.

Anglia nagyszabású hadikészülődései

A nemzetközi diplomáciát most nem is annyira Olaszország keletafrikai katonai előkészületei izgatják, mint inkább az angolok Földközi tengeri készülődései. Az angol katonai előkészületek a legnagyobb mértékben folynak, anélkül, hogy erről a nyilvánosságot tájékoztatnák. Londoni katonai körökben a készülődéseket nem is tagadják, azonban hangsúlyozzák, hogy az angol haditengerészet és a szárazföldi hadsereg készenléte helyezése még nem jelenti azt, hogy Anglia abban az esetben, ha Olaszország megtámadná Abesszíniát, önállóan és egyedül megindítaná a háborút Olaszország ellen. Ezzel szemben Párisban a legnagyobb aggodalommal figyelik az angol kormány egyre nagyobb mértékű öltött katonai intézkedéseit. Az olaszbarát sajtó továbbra is végzetes ballépésnek tartja, ha Franciaország követné Angliát a megtorlás rendszerének útján.

Ez esetben a Népszövetség 16-ik cikkelye alapján Olaszországot közellenségévé deklarálnák és ekkor el kellene zárni a Szezi csatornát, ami maga után vonná az európai háború kitörését.

Az olasz légi haderő válaszképpen megkezdte Málta, Ciprus és Gibraltár bombázását.

Az olasz közvélemény nagy várakozással tekint a szombati minisztertanács elé. Valószínűnek tartják, hogy a szombati minisztertanács érinteni fog külpolitikai kérdéseket és határozatokat is hoz ebben az irányban, de nem bizonyos, hogy ez alkalommal válaszol a Népszövetség ötös bizottságának a jelentésére.

Az olasz kormány pótsorozásra rendelte be az 1911—1914. évfolyamok alkalmazását.

Az Egyiptom határa mentén összevont olasz haderő létszáma egyébként már elérte a hetvenezer főt. Olaszországban, de különösen Rómában, erős angolelles hangulat uralkodik. A lapok mértéktelenül támadják Angliát. Így a Giornale d'Italia legutóbb azt írta, hogy

az angol kormány felszólította az Olaszországban tartózkodó angol állampolgárokat, hogy haladéktalanul térjenek vissza Angliába. A lap ebből azt a következtetést vonta le, hogy

Anglia minden kétséget kizáróan olaszellenes háborúra készül.

Az angol hadvezetőség szakadatlanul folytatja Egyiptom katonai megerősítését. Tegnap egy huszárezred érkezett Alexandriába.

ALOISI

ba, ahonnan az ezredet azonnal továbbították a libiai határszélre. Az angol hadsereg elit-ezredei közül az első számú skót gárdeezredet Brettwoodba irányították, ahol harcserű kiképzésben részesítik az ezredet, amely valószínűleg hétfőn Egyiptomba indul.

A gibraltári helyi hatóságok tegnap utasították a lakosságot, hogy abban az esetben, ha értesítést kapnak, el kell sötétíteni a várost.

Ebből a célból szerezzenek gyertyákat, amelyeket a lakásokban teljesen elsötétített ablakok mögött használhatnak. Gibraltár katonai kormányzója tegnap hivatalos nyilatkozatban

megcáfolta azt a hírt, amely szerint Gibraltár védelmének irányítására külön bizottságot szerveztek volna. Gibraltár védelméért egyedül és kizárólag a kormányzó és vezérkara felelős.

A Daily Mail addis-abebai levelezője írja, hogy az olasz követség utasította a három abesszíni konzulátust, hogy szeptember huszadikával szüntessék be működésüket. A konzulátusok személyzetét Addis-Abeába rendelték. A régus tegnap testőrségének 5000 katonája előtt lelkesítő háborús beszédet mondott és szigorúan figyelmeztette a katonákat, hogy a leghigorubb fegyvellemmel vessék alá magukat a hozzájuk kirendelt belga tisztek parancsainak. A régus az ország déli részében, ahol az esős időszak hamarabb ér véget, eddig kezen egy millió katonát összpontosított. Illetékes forrásból származó értesülés szerint a 18 és 26 év közötti fegyverforgató és azonnal mozgósítható abesszin férfiak száma meghaladja a kétmilliót. Ulrich csehszlovák repülő, aki főleg a délamerikai Gran Chaco körül harcokban tette ismertté nevét, tegnap Addis-Abeába érkezett és jelentkezett az abesszin légiflottába való felvételre.

Lloyd George: Tizennégy nap múlva ki fog törni a vérzivatar

A világpolitika egyik szenzációs eseménye Lloyd George-nak, az ősz angol politikusnak bradfordi beszéde, amelyben többek között ezeket mondta:

— Tizennégy nap múlva kitör a háború és ezzel a világ borzalmas katasztrófa felé rohan. Két hét múlva nyakunkon a vérzivatar.

A továbbiakban Lloyd George az angol kormányt kárhóztatta. Angliának már januárban be kellett volna avatkoznia az abesszin kérdésbe, mert a kormány már akkor is tisztában lehetett Mussolini szándékaival. Mészen a Duce sohasem titkolta, hogy mit akar. Mussolini aligha elégedhet meg a nyújtott engedményekkel, az éhes tigrisnek nem lehet szót sziklát táplálékul odadobni.

Roham-készenléten

Kairóból jelentik: A hadikészülődések tovább folynak. Az egyiptomi csapatok hadgyakorlatai, melyeket angol vezérkari tisztek vezettek, véget értek. A Kairo közelében állomásozó motoros csapatok utasítást kaptak, hogy álljanak készenléten arra, hogy a sivatagba benyomuljanak.

Consum és Inlesnirea könyvével minden cikket SZEKELY Divatáruházában, készpénzárón vásárolhat színházzal szemben. 5368

Sámson és Delila

Írta: JEAN KERY

Samson Roftermeyer és Delila Lévy nagyon összeillő pár volt. Megint bevált a régi igazság, hogy az ellentétek vonzzák egymást. A fiatal férj magas volt, izmos, jónövésű, minden nő rajtafelejtette a tekintetét, az asszonyka kicsi, nevető kékszemű, ellenállhatatlan mosolygású. Méltán büszke lehetett, hogy hódító Sámsonját így le tudta kötni, mert nemcsak ebben az uccában, de az egész kerületben tudták, hogy Sámson boltjában miért vásárolnak nagyobbára nők!... A villogó fekete szemű, sűrű vörösesbarnahajú Sámson nagyon tudott a nők nyelvén beszélni. Nem is a portékája miatt jártak hozzá, hanem hogy láthassák, elbeszélgessenek vele. Akármilyen is jöttek, bizonyos, hogy az üzlet fényesen ment és mikor Sámson megnősült, már szép kerek kis vagyona volt az összegyűjtött garasokból.

Sámson legfőképpen a gondosan ápoltságára volt büszke. Delilát amúgy is bántotta a féltékenységek, amikor csak alkalom adódott, csipkelődött, ingerkedett Sámsonnal a dus sörénye miatt, de Sámson ilyenkor nem sértődött meg, csak fölényesen leintette:

— Csak hagyd, fiacskám, a mi családunk férgfitagjainak szép dus hajzatuk mindig büszkeségük volt.

Delila hát titkos sóhajtással megadón ült az üzletben a pénztárnál, onnan figyelte a Sámson körül magukat kellett női vevőket. Csak hogy a féltékeny asszonyka nem volt hivatott cégér az üzlet számára, a nők hoya-tovább észrevették,

szeme szögletéből milyen élesen figyeli minden kijött szavukat. Ez nagyon kellemetlen volt, Delila jelenléte erősen feszélyezte őket, sőt magát Sámson is, aki nem mert olyan tüzesen udvarolni a vásárló hölgyeknek, mint eddig.

Hát ez így nem megy tovább! Sámson, kellő filozófiával elmagyarázta a helyzetet Delilának. Delila okos asszonyka volt, belátta, hogy Sámsonnak igaza van, hogy az üzlet napról-napra jobban megszinyli a féltékeny feleség állandó jelenlétét. De mert Delila vérbeli üzletasszony volt és nem akart munka nélkül lustán henyélni, Sámson nagykegyesen megengedte, hogy valami más üzletággal próbálkozzék. A választást teljesen reábizta, bele se szólt. Delila engedelmesen kimaradt az üzletből s valami más foglalkozást tanult, de hogy mit, azt nem árulta el. Sámson kérdésére következetesen azt felelte, hogy majd ha idejét látja, megmondja, hogy milyen új foglalkozási ágat tanul, Sámson egyelőre elégedjék meg annyival, hogy Delila nem látatlankodik az üzletben.

Sámson minden hónapban egyszer rendbehozatta sörényét, még pedig alaposan, tojásos shampoonnal, utána illatos hajszesszel, még a természetes hullámokat meleg vassal is larakatta, hogy aztán egy teljes hónapig megint nyugta legyen. Ilyenkor az álla alá kötött fehér kendővel, mint egy engedelmes gyermek, ült a széken, még a szemét is lehunyta és csak akkor nyitotta fel, mikor a mester meghajolva szólt:

— Köszönöm alásan...

Ez a hajművelet meglehetősen soká tartott és a lehunytszemű Sámson néha bizony el is szundikált. Így legalább nem unta annyira a várást.

Mikor e hónap elején megjelent a szokott fodrász-teremben és mint mindig, a mester maga kezelte a lehunytszemű, félig szendegő Sámson, csak mint távoli tompa zsongást hallotta a mester hangját:

— Nézze, dörgölje jól be ezzel a szesszel a haját, a hajsütéshez már viszajövk. De nagyon óvatosan dolgozzék, nehogy a vendéget felébressze.

A fodrász tovább maradt, semmint gondolta és mikor Sámson felnyitotta a szemét, szédülten hámut a fehér vászonszőnyegen mosolyogva vele bibelődő... feleségére! Delila éppen a szárítót kapcsolta be, hogy Sámson átmedvesített haját leszáritsa.

— Delila... mit csinálsz itt? — lihegte elfuladva.

— A fodrászatot tanulom, drágám — felelte nagyon szeliden Delila és felkapva egy üveget az asztalról, belocsolta Sámson haját és a folyadékot teljes erejéből beledörgölte a fejbőrre. Irtózat! Sámson gyönyörű, dus haja csomónként hullt ki, mintha egyszerűen elseperték volna. Az ugyane pillanathan visszatért főnök felhőrdült:

— Szerencsétlen, mit csinálsz?... Hiszen ez szörtelemítő! — és felkapta az üres üveget. Sámson kétségbeesetten meredt Delilára, az egyetlenre, aki nem vesztette el lélekjelenlétét és nyugodtan mosolyogva szólt:

— Pont, amit akartam!... Most legalább nem bolondíthatod a hölgyevőket!...

Sámson kétségbeesve meredt a tükrőből rávilágító kopasz fejére és kissé későn rájött, hogy többet is gondolhatott volna a régi, a bibliai Sámsonra és Delilára.

Az olasz sajtó igen keserűen ítéli meg Anglia magatartását. A délben megjelenő Piccolo című lap többek között a következőket írja:

— *Senki sem tagadhatja meg Olaszország jogait Abesszinia felett és senki sem szállhat szembe Olaszország előrenyomulásával, még az angol hadihajók sem.*

Egy másik római lap, a Tevere így ír:

— *Az angolok még nem ismernek bennünket, mint ellenteleket.*

A Messagero pedig a következő megjegyzéseket teszi: Genfben mindent elkövettek, hogy nehezebbé tegyék a szolidaritás kérdését, amiért pedig a civilizált nemzeteknek össze kellene fogniuk.

A francia sajtóban hire jár, hogy az olasz kormány élénken ólajtja a római háromhatalmi értekezlet összehívását és olasz részről állítólag Lavalnál már lépést is tettek ennek érdekében. Ennek az értekezletnek magatartása azonban Anglia vonakodó magatartása miatt aligha kerül sor.

A Temps értesülése szerint Olaszország akkor fogadja el az ötös-bizottság javaslatát tárgyalási alapul,

ha annak megvitatását nem a genfi kerekék között folytatják tovább.

Angliának viszont az a nézete, hogy miután már a népszövetségi eljárás módra alapította magatartását, most azt már nem fektetheti más alapra. Aloisi báró puhatolódzott Edennél aziránt, hogy Anglia valóban megtorló intézkedésekre gondol. Eden állítólag azt válaszolta, hogy az angol kormány erre vonatkozóan még nem hozott döntést. Háboru esetén azonban a népszövetségi tanács egyhangú állásfoglalása alapján teljesíti a népszövetségi alapokmány által rája rótt kötelezettségeket. Eden állítólag az ötös-bizottságban közölte, hogy a bizottság javaslatai nem szolgálhatják azt a célt, hogy a javaslatok leple alatt Olaszország abessziniai főuralmának megvalósítását elősegítsék. Közölte azt is, hogy ha a bizottság kerülő úton mégis ennek megvalósítására törekedne, akkor ő többé nem vesz részt a tárgyalásokon. Erre a kijelentésre azonnal megszületett a francia válasz. Laval közölte, hogy Franciaország nem szavazza meg Olaszország ellen a tengerészeti és katonai intézkedéseket. A Quai d'Orsay-n egyébként az a vélemény alakult ki, hogy

a megtorló intézkedésekre nem kerül sor, annál is inkább, mert az beláthatatlan és katasztrófális eseményeket vonhatna maga után.

Római jelentés arról számol be, hogy az olasz hivatalos körök álláspontja változatlan. Bár Genfben optimisztikusabb a hangulat, Rómában mindenki pesszimista. Általános várakozással tekintenek a Népszövetség döntése elé. Az olasz kormány tagjai még nem kezdtek meg az ötös-bizottság javaslatának tanulmányozását, amelyet egyelőre csak Mussolini vizsgált meg. A Duce ma az egész napot ennek a javaslatnak tanulmányozásával töltötte. Még nem biztos, hogy az ötös-bizottság javaslatának ügyében az olasz kormány a szombati minisztertanácson meghozza a döntést.

Róma megfontolja az ötös bizottság javaslatait

Londonban visszafojtott lélegzettel várják az olasz kormány határozatát. A Reuter-iroda római levelezőjével illetékes helyen közölték, hogy

az ötös bizottság javaslata jelenlegi alakjában elfogadhatatlan, de esetleg gyökeres módosítás után az olasz kormány megfontolással tárgyalva tehetné elfogadását.

Kétséges azonban, hogy ilyen módosítást Genfben elfogadják-e. Genfben az a vélemény, hogy az ötös-bizottság javaslatának tanulmányozása máris több, mint amit annakidején a párisi javaslat előterjesztésével elértek. Az angol tengeri haderők a Földközi-tengeren eszközölt mozdulatai Rómában mély benyomást keltenek.

Aloisi báró még mindig Genfben tartózkodik és mértékadó körök véleménye szerint, ha Rómába utazna, már vissza se térne oda. Aloisi báró Genfből való elutazásának a Népszövetséggel való szakításnak a jele lesz.

Tudod, itt kétség nem lehet:

Sem a „Luxus- és csoda-krémek”, sem az „utánzólok” nem pótolják a Nivea-Crème csodás hatású bőrpolószerét, mert az egész világon nincs más krém, amely a bőrpoló eucerintet tartalmazza és ezen alapszik a Nivea-Crème bámulatos hatása. Ez az egész világ, amely csak néhány lépésre van tőle.

Tehát: Vegyen csak Nivea-krémet, és semmit mást!

NIVEA-KRÉM: dobozokban Lei 16—, 34— és 72— rubszokban Lei 30— és 45—

Nagy feltűnést keltett a „Curierul Var-savski” című lengyel lap római munkatársának beszélgetése Mussolinivel. A Duce ugyanis igen meleg és baráti hangot ütött meg Lengyelországgal szemben és kijelentette, hogy a legnagyobb tisztelettel viseltetik a lengyel politika iránt.

Varsóban úgy tudják, hogy ma odaérkezett Ribbentropp báró. Hitler birodalmi vezér állandó követe, akit Radzivil herceg hívott meg vadászatra.

Az olaj és a petroleum háborus veszélye

Az Echo de Paris munkatársa jelenti Londonból, hogy az angol admirális meg van győződve arról, hogy szükség esetén meg tudja bénítani Olaszország nyersolajszállítását és az angol flotta összevonása a Földközi tengeren tulajdonképpen ezt a célt szolgálja. A lap szerint angol-török tárgyalások folynak a Dardanellék elzárására vonatkozólag. Itáliának kaukázusi petróleummal való ellátása meggátolására, Gibraltár elzárása viszont azt a célt szolgálja, hogy háboru esetén Italia ne kaphasson amerikai termékeket. Olaszországnak csupán szárazföldi utakon elérhető petróleum beszerzése válik lehetségessé, ha ugyan a petroleum-termelő országok a kontinensen nem vennék tekintetbe és nem tartanák tiszteletben a Népszövetségnek minden háborus szállítást megtiltó rendelkezését.

LEGUJABB

A négus még mindig hisz a békében

ADDIS-ABEBABÓL jelentik: Haile Selassie császár a külföldi sajtótudósítók tiszteletére tegnap lakomát adott. A lakoma közben a császár beszédet intézett a hírlapírókhoz, akiknek kijelentette, hogy nem fogadja el a gyarmati megbízásra irányuló népszövetségi javaslatot, mert ez sértené Abesszinia függetlenségét.

— Kétezer éven át függetlenek voltunk. — mondotta a négus. — bebizonyítottuk, hogy tudunk kormányozni és nem szorulunk gyámkodásra. Háboru esetén uralkodói minőségemben magam vezetem csapataimat az ellenség ellen. Remélem azonban, hogy a Népszövetségnek lesz annyi ereje, hogy megakadályozza a háboru kitörését. Kijelentem még azt is, hogy ellenértékül nem nyúlhatunk gazdasági és területi engedményekért, mert gazdasági téren is fenn akarjuk tartani függetlenségünket.

Lázás tanácskozások Rómában

Római jelentés szerint előreláthatólag az olasz-abesszin konfliktus a közeli napokban, esetleg órákban döntő fordulathoz érkezik. Mussolini ma hosszas megbeszélést folytatott Chamberlun gróf római francia nagykövettel, míg Sir Eric Drummond római angol nagykövet Suvich külügyi államtitkárral folytatott tárgyalásokat. Ez a két tanácskozás rendkívül fontos a jelen pillanatban, amikor az olasz kormány elnöke a Népszövetség ötös bizottságának jegyzékét tanulmányozza. A jelenlegi helyzet olyan súlyos, hogy mindenkinek rendkívüli figyelemmel és óvatossággal kell megfontolnia elhatározásait. Olasz hivatalos körök jónak látják hangoztatni, hogy az Olaszország által gyarmatai határainak védelmére foganatosított intézkedések nem lépik túl a gyarmati birodalmak részéről általában megszokott gyarmati intézkedések mértékét. Olaszország más intézkedéseket nem akar foganatosítani. Így tehát, ha az olasz-abesszin ügyből mégis európai beavatkozás származna, ennek semmiesetre sem Olasz-

ország lenne az oka.

Előreláthatólag Mussolini válaszol az ötös bizottság jegyzékére, bár Aloisi báró még ma is hangoztatta, hogy Olaszország nem veszi tudomásul az ötös bizottság működését. Nem lehetetlen, hogy Mussolini válaszát nem az ötös bizottsággal, hanem a népszövetségi tanáccsal közli és ezzel hű marad elveihez, de egyben tanúságot tesz ismételtlen is hangoztatott jóakarataról.

A Paris Soir úgy értesül, hogy az abesszin kormány hajlandó az ötös bizottság javaslatát elvben elfogadni és csupán egy pontra vonatkozóan kér felvilágosítást. Az abesszin kormány ugyanis azt akarja tudni, hogy Olaszországot egyedül jogosítanak-e fel arra, hogy Abesszinia gazdasági életébe beavatkozzék, mert ebben az esetben a többi hatalmak kirekednének Abesszinia gazdasági kihasználásából és Abesszinia Róma kényének lenne kiszolgáltatva. Ezt a megoldást Addis-Abeba öngyilkossággal egyenlőnek tartja és éppen ezért nem fogadja el.

Súlyos politikai botrány Belgrádban

Belgrádból jelentik: Jelfics volt miniszterelnök parlamenti klubja ma este ülést tartott. Az ülés után, amikor az egybegyűlt képviselők távoztak, verekedésre került a sor két képviselő között. Urosevics Mirkó és Gyorgyevics Voja közösen kerültek be a képviselőházba, mint a bocsoreváci kerület küldöttje. Ma este az ülés után összevesztek és súlyos sértésekkel illették egymást. Gyorgyevics arculütötte a pupos Urosevics képviselőt, aki testi fogyatékosága ellenére nem hátrált meg és visszautította Gyorgyevicsot. Megsérült Nenadovics képviselő is, aki szét akarta választani a verekedőket. Az egyik képviselő eltörte Nenadovics kisujját. A politikai botrány Belgrádban nagy feltűnést keltett.

Maniu és Mihalache részvételével Aradon tart népgyűlést a nemzeti-parasztpárt

— Előkészületek a bucuresti-i kormánybuktató akcióra —

A nemzeti-parasztpárt aradmegyei nagyválasztmánya ma délelőtt ülést tartott a párt Goldis-uccában levő helyiségében. Tekintettel a mozgalmas politikai életre és a pártnak a közeljövőben megtartandó és kormánybuktatónak szánt felvonulására és nagygyűlésére, a választmány tagjai szinte teljes számban megjelentek az ülésen. Ott voltak többek között: dr. Cosma Mihail ügyvezető-alelnök, dr. Luta Cornel és dr. Botioc Alexa volt polgármesterek, dr. Lazar Augustin volt prefektus, Babescu Alexa nyugalmazott ezredes, dr. Raicu Aurel volt alpolgármester, Pop Victor seftini esperes, dr. Borsan Ionel buteni-i közjegyző, Gitta Victor siriai esperes, dr. Moga Romulus volt rendőrkezes, dr. Fantanar Alexandru (Nadlac), Teodorescu Constantin párttitkár, volt szenátor, Ardelean Ilie tanár, pénztárnok, Adam Nicolae volt képviselő, Dusan Ioan (Halmagi), Bugariu Constantin nyugalmazott őrnagy, Chera Ioan földbirtokos, Ionutas Ioan igazgató-tanító, dr. Banasiu Ivan (Rovine), Popoviciu Gheorghe igazgató, Iovin Gheorghe, Poleacu Ioan plébános (Cernei), dr. Bustea Cornel (Chisineu-Cris), Radovan Milivoi, Tornean Arcadie volt képviselő, Popescu Florea és Ungurean tanítók, dr. Vostinar Vasile, dr. Grozda

Constantin, dr. Francu Aurel gyógyszerész, Stan Florea plébános, dr. Barbus Cornel (Arad-Bujac), dr. Bradean esperes (Curtici), dr. Lazar Aurel.

Az ülést dr. Cosma elnök nyitotta meg. Üdvözölte a választmányt és kegyeletes szavakkal emlékezett meg dr. Cosma Grigorie volt püspökről és Crisan Gheorghe volt miniszterről. Teodorescu volt szenátor, párttitkár a tavaszi aradvárosi és aradmegyei pártgyűlésekről számolt be. Babescu ezredes, dr. Botioc Alexa, dr. Banes Ivan és mások hozzászólása után elhatározták, hogy még e hó folyamán az eddiginél is intenzívebben veszik fel a harcot a kormány ellen és a megyében Sirian, Savarsinban, Buteniben, Ineun, Chisneucrisen, Sebisen, Gurahonton, Rovinen népgyűléseket tartanak, majd pedig november 4-ikén Aradon nagy megvétel népgyűlést rendeznek, amelyen Mihalache elnök és Maniu is megjelennek. A november 15-iki nagy bucuresti-i kormánybuktató monstrengyülésre eddig kétezer aradmegyei párttag jelentkezett és kifizette a küllönvonalat költségeit. A választmány végül Cosma elnök indítványára lelkes táviratokban üdvözölte Mihalache, Maniu és Popovici Mihail pártvezéreket.

SZÉKREKEDÉS ESTE MEGHAJT
HIZÁSI HAJLAM EGY GRAIN DE VALS LEFOGYASZT

Megrázó vallomást tett a iasi-i tömeggyilkos

Ki volt az első áldozat — Vallomása szerint, barátnője kényszerítette a szörnyű tettek elkövetésére

Iasi-ból jelentik: A iasi-i tömeggyilkos, Vasile Taciuc vallatása még egyre tart. A kihallgatás Mihailnescu főügyész, Costinescu ügyész és Grigore Botez rendőrkapitány jelenlétében folyik. A tömeggyilkos és szeretőjének, Elena Ciurleana-k vallomása között lényeges eltérés van. Amíg ugyanis a leány azt állítja, hogy Taciuc csupán eszköznek használta fel rémtetteinek véghezvitelénél, addig a tömeggyilkos vallomásaiban úgy állítja be a dolgot, hogy Elena Ciurlea volt a rossz szelleme és ő vitte rá a gyilkosságokra.

A gyilkos, aki a rémes tettek elkövetését bevallotta, gyorsan, izgatottan beszél. Minden szó, ami elhagyja ajkát, egy-egy viabbszóna.

— Eddig azért hallgattam, mert azt hittem, hogy megmenekülhetek, — mondotta a gyilkos. — Most azonban látom, hogy minden hiábavaló. Különböztettem mindent, amit elkövettem, meggazdagodási vágyból tettem, mert vagyonra akartam szert tenni.

A megrázó vallomás perceiben teljes csendült a hivatalos szobában. Csak Taciuc hangját lehetett hallani.

— Az első, akit meggyilkoltam, — folytatja — a Strada Saulescu-beli Schiller-szálló alkalmazottja volt. Elena Ciurlea azt mondotta, hogy este magával hozza Cucuruz Vilhelm hotelszolgát, akit ki kell rabolnom és ki kell oltanom az életét. Irtóztam a gyilkosság gondolatától, mert eddig csak lopásokat követtem el. Végül mégis belementem, hogy Ciurlea Elena bűntársa legyenek. Éjfél felé Elena beállított a hotelszolgával, aki tökrészes volt. Elena még adott neki inni. Rövidesen Cucuruz el-

aludt és ekkor Elena előhívott a szomszédos szobából és meggyilkoltam az alvó embert fejszecsapásokkal. A zsebemben 2000 leit találtunk.

A gyilkos ezután elmondotta, hogy a rettenetesen megcsonkított holttestet abba a gödörbe tették, amit a szoba padlója alatt kásáltak. Taciuc bevallotta a többi öt gyilkosságot is. A gyilkosságokat mind néhány ezer leiert követték el.

Megirtuk, hogy a rendőrhatalóságok további hat gyilkosság elkövetésével vádolják Taciucot, olyan hat gyilkossággal, amiket a iasi-i rendőrség az utolsó három év folyamán nem tudott kideríteni. Emellett az a feltevés, hogy Taciuc nemcsak pénzért gyilkolt, hanem beteges szenvedélyből.

A pápa felbontotta Alfonz exkirály és Ena királyné házasságát

— A tragikus sorsu spanyol exkirályné visszatért édesanyjához —

Rómából jelentik: Az apostoli Szentszék megsemmisítette XIII. Alfonz spanyol exkirály és Ena volt királyné házasságát. A Vatikán semmitőseke előtt már hosszabb ideje folyt az eljárás, amelyet a volt király kérésére indítottak meg, de a pápa csak most határozta el magát arra, hogy hozzájáruljon a házasság megsemmisítéséhez.

Ena exkirályné élete a tragédiák és szerencsétlenségek sorozatos láncolata volt.

A királyné, aki az angol király unokahuga, a század első éveiben tért át az anglikán hitről a katolikus vallásra, hogy felesége lehessen a spanyol királynak. A házasság napján, amikor Ena királyné férje oldalán végigvonult a felkészített madridi utcán,

ismeretlen tettesek bombát dobtak a királyi fogat elé.

A pokolgép felrobbant és több embert megölt, a király és a királyné azonban sértetlenek ma-

3 kell a kisbabának
hintőpor, krém, szappan

de az „*Stofer*” legyen

5081

Összegyűjti

Petrila Ioan dr., az „Aradért”-akció vezetőtitkára, Arad iparának és kereskedelmének kívánságait

Mint ismeretes, az „Aradért” jelszóval megindult társadalmi mozgalom központi adminisztrációjának ellátására a városvezetőség felkérésére dr. Ioan Petrila bizottsági tag vállalkozott. Petrila dr. — mint munkatársunknak kijelentette, — máris hozzáfogott, hogy Arad ipari, kereskedelmi és pénzügyi vezetőinek eddig elhangzott kívánságait és új célkitűzéseit összegyűjtse, továbbá egy jelentésbe foglalja össze, hogy ezeknek a megnyilatkozásoknak alapján indulhasson meg az organizáció tevékenysége. Ugyancsak a mai nap folyamán juttatjuk el felkérésére az „Aradért” jelszóval lefolytatott nyilvános ankétunk anyagát, amelynek során, — mint ismeretes Aradváros polgársága előtt, — számos vezetőegyhénység adott hivatott célkitűzéseket és megnyilatkozásokat az Aradi Közlöny hasábjain.

A rovinei csoda

Reszketős szekta tagjai az aradi törvényszék előtt

Ma délelőtt az aradi törvényszéken megtartott egyik tárgyaláson kiderült, hogy a maglaviti csodát megelőző Arad megyében, még pedig Rovine községben szintén történt csoda: legalább is így vallotta ezt egy rovinei lakos, akit nyolcadmagával azért állítottak a bíróság elé, mert — a vád szerint — a pentakosztalista, reszketős szekta javára propagandát fejtett ki.

Nemrégiben történt, hogy Jurca Romulus rovinei lakost és nyolc társát rajtakapták, amikor az egyik rovinei házban a pentakosztalista szertartás szerint imádkoztak. Ezért mind a kilenc ellen megindították az eljárást. A mai törvényszéki tárgyaláson az elnök azon kérdésére, hogy miért lett a reszketős szekta hive, Jurca Romulus a következőket válaszolta:

— Egy éjszaka megjelent álomban Jézus Krisztus és azt mondotta, hogy ha a reszketős szektába lépek, meggyógyulok. Be is léptem a szektába és a többiekkel együtt imádkoztam. Már kilenc esztendeje beteg voltam, betegségem tizenöt ezer leibe került és röviddel a szektába való belépésem után meggyógyultam. Ezért lettem a szekta hive.

Ugy Jurca Romulus, mint nyolc társa azzal védekeztek, hogy bűncselekményt nem követtek el és csak imádkoztak. Tekintettel arra, hogy a propaganda vádjára nem igazolódott be, a törvényszék a vádlottakat felmentette.

radtak. Azóta a tragédiák végtelen láncolata keserítette el a királyné életét. A házasságból számos gyermek született, de egy sem volt normális közöttük. Sem testileg, sem szellemileg nem fejlődtek kellőképpen a királyi ágyban született gyermekek.

A marokkói háboru megingatta a spanyol trónt és a királyné legjobb barátai vagy életűket veszítették, vagy pedig távozni voltak kénytelenek az udvarból. Mikor azután a köztársaságot kikiáltották és a királyné lopva volt kénytelen menekülni az országból, minden kapcsolat megszakadt férje és közte. Szenvedésének betetőzése az a körülmény volt, hogy

Legfialabb fia, Gonzalo Infáns Ausztriában autószerencsétlenségnek esett áldozatul.

Az elvált királyné most visszatért édesanyjához, Beatrice hercegnőhöz. György király közeli rokonához és a szülei kastélyában próbálja leélni hátralevő éveit.

Fizessen elő

az „Aradi Közlöny”-re!

Egy hóra — 70.—
Negyedévre — 210.—
Félévre — 420.—
Egy évre — 840.—
Külföldre havonta 50.— Lei fel több.

Arad export-sérelmeit tárták fel az „Aradért!”-akció pénteki értekezletén

Feltűnésikeltő felszólalások a sertéskivitel, a gyümölcs- és a bor-export eddig ismeretlen rejtjelmeiről — Miért járnak lassan a vonatok Arad—Brad és Arad—Chisineu-Cris között..?

Meghíusult kihallgatás Tatarescu miniszterelnöknél az aradi pályaudvaron

Eseményszámbamenő megnyilatkozások zajlottak le pénteken délután az „Aradért!”-akció tanácskozásán, melyen ezuttal is Marcus Mihail dr. elnököt, akinek felszólítására dr. Cotioiu Romulus interimár-bizottsági elnök a városvezetőség részletes gyakorlati programját terjesztette elő. Elsősorban mindazokat a programpontokat, amelyeket a városvezetőség mihamarabb meg kíván valósítani, majd felvázolta az általános, szélesebb keretű városfejlesztési program célkitűzéseit, melyek az Aradi Közlöny cikkeiből ismeretesek már az olvasóközönség előtt. Az értekezlet a frappáns formában előadott tervek tetszéssel fogadta. Bejelentette továbbá Cotioiu dr., hogy a városvezetőség értesülése szerint péntek éjjelről szombat reggelre virradó éjszaka Tatarescu miniszterelnök Aradon utazik át Bucuresti felé, ezt az alkalmat kívánja felhasználni az „Aradért!”-akció vezetősége, hogy

perces kihallgatáson az aradi perronon, egy hosszabb bucaresti-i audienciát kérjenek a kormány elnökétől.

Új gyáralapítási javaslat

Mateescu Stefan, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke ezután arról beszélt, hogy az „Aradért!”-akció intencióira való tekintettel a kamara megragadja az alkalmat, hogy egy új iparvállalkozás iniciatívájára hívja fel a városvezetőség figyelmét.

— Tekintettel arra, — mondotta — hogy az ország textiliparának gyapjufonal-szükséglete egy évben négy milliárd ötszáz millió lei értéket reprezentál, amely mennyiségnek huszonhat százalékát használja fel az aradi textilipar, igen helyes feladat lenne, ha a bizottság interveniálna az illetékes minisztériumban, hogy engedjék meg a gyapju és gyapot nyersanyag-behozatalát, amelyet aztán Aradon lehetne fondállá feldolgozni a hazai textilipar szükséglet kiszolgálására.

Az elhangzott javaslatot köszönettel vették tudomásul. Iosif Vulpe a városvezetőség programján szereplő állandó ipari kiállítások ügyével kapcsolatosan bejelentette, hogy erre a célra a legalkalmasabb a városligeti Elite-mozi épülete, mely jelenleg bérbe van adva ugyan, de könnyen meg lehetne szerezni. Az épület közel fekszik a vasútállomáshoz is, a város központjához is. Marcus dr. elnök bejelentette, hogy értekezletet tartott Arad parlamenti képviselőivel, akikkel megbeszélte, hogy mielőle módokat keressenek arra, hogy az Astra távozása által megürülő munkahelyeket betölthessék.

Intervenálni fognak a CFR-igazgatóság visszahelyezése érdekében is.

Ezzel kapcsolatosan Cotioiu dr. a jelenlevő Ispravnic Gheorghe vasutigazgató figyelmébe

Dr. Vasile Stan

érseki helynököt jelölték az aradi görögkeleti püspöki széke

Mint ismeretes, október 14-én történik Bucurestiben a néhai dr. Comsa Grigorie püspök elhunytával megüresedett aradi görögkeleti püspöki méltóság betöltése. A Curentul című bucaresti-i lap úgy értesült, hogy a püspökkválasztó egyházi körök egy része dr. Vasile Stan érseki helynök püspökké választása mellett foglal állást. Szélesebbkörű értekezlet ebben a kérdésben még nem volt és a lap úgy tudja, hogy ezzel a kombinációval a döntő egyházi tényezők csak egy része van megelégedve, míg az ugynevezett „fiatalok” körében más nevek vannak felszínre. A Curentul értesülése szerint Vasile Stan dr. érseki helynök megválasztását Balan érsek is támogatja.

ajánlotta az arad-brad-i vasutvonal szállítási viszonyait, melyhez hasonló számos akad a megyében, minek eredményeképpen az arad-környéki termelők áruforgalma elterelődik Aradról másfelé. Egyben a jelenlevő dr. Groza Ioan megyei prefektus figyelmét az utak állapotára hívta fel, melyre vonatkozólag Groza dr. kijelentette, hogy

egy-két éven belül a megye minden fontosabb utvonalát teljesen rendbehozzák: a megye egyébként is mindenféle értelemben támogatni kívánja a város megmentése érdekében megindult segélyakciót.

Gh. Ispravnic vasutigazgató ezután érdekes bejelentéseket tett. Egyfelől megemlítette, hogy vasutigazgatóság már nem létezik a CFR szervezetében: ezek szerepét az u. n. felügyelőségek vették át, amilyen Timisoarán is működik. *Ilvent kell tehát kérni Arad számára.*

Mereuta CFR-vezérigazgató egyébként maga is hozzájárult már saját iniciatívájából, hogy a satumarei és oradeal felügyelőségeket Aradra összpontosítsák. A timisoarai vasuti felügyelőség körlete egyébként is nagy: tehát nem lesz nehéz az illetékeseket meggyőzni Arad igényeiről, hiszen nálunk direkt erre a célra épült palota várja.

Ezekután Ispravnic vezérigazgató azokra a visszaélésekre mutatott rá, amelyek a határ-állomásokon a sertéshus-exporttal folynak az egészségügyi minisztérium rendelkezéseinek ellenére. Elmondotta azt is, hogy két német husexportőr 25.000 darab vágott sertést kívánt exportálni innen, de nem kaptak vagonokat, holott az aradi állomáson állandóan harminc áll. Nagy nehezen, prefektusi intervencióra sikerült elérni, hogy két vaggonnal kivihettek

Az „Aradért!”-akció állandó választmányja

Dr. Marcus Mihail elnök látható megdöbbenéssel vette tudomásul a bejelentett panaszokat, melyekre orvoslást ígért, majd Cotioiu dr. javaslatára megalakult az „Aradért!”-akció választmányi bizottsága. Az állandó választmány tagjai Marcus Mihail elnökön kívül a város interimár-bizottsági elnöke, Arad megye prefektusa, Aradváros rendőrkezesztora, Arad parlamenti képviselői és szenátorai, a volt polgármesterek, a Kereskedelmi és Iparkamara képviselői, az Ipartestület elnöke, a kerületi Mezőgazdasági Kamara és az aradi Mezőgazdasági Kamara elnöke és igazgatói, a Munkakamara elnöke, a Munkügyi vezérfelügyelőség vezetője, a Szőlészeti Szindikátus elnöke, az Aradi Kereskedők Testületének elnöke, az Aradi Ipari Szindikátusok Federációjának elnöke, az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusának elnöke, az aradi Légikikötő-parancsnok, az Arad-podgoriai vasut igazgatója, az Iparhatóság vezetője, az Erdőigazgatóság igazgatója, a pénzpiac és a nagyipar egy-egy reprezentánsa, továbbá a napisajtó reprezentánsai lettek. Az értekezlet határozatilag kimondotta, hogy legközelebbi ülését a jövő hét péntek délutánján tartja meg.

Gheorghe Tatarescu miniszterelnök pénteken éjjel 11 óra 20 perckor külön szalonkocsiban érkezett Timisoara felől az aradi állomásra, melynek rendőrileg szigorúan lezárt peronján dr. Marcus Mihail liberális párttagozati elnök, képviselő, dr. Cotioiu Romulus képviselő, interimár-bizottsági elnök, dr. Ioan Groza megyei prefektus, dr. Bejan Romulus aradi rendőrkezesztor és Iancu Traian rendőrkezesztor várták. A miniszterelnök láthatólag fáradt lehetett, mert az aradi hatósági vezetők nem léphettek vele érintkezésbe, mivel

az országból. Ki is jelentették, hogy nekik az is elég... Ami az arad-brádi vasuti közlekedés lassúságát illeti, ennek oka az, hogy gőzmozdonyt rendes menetben nem lehet járattatni a síneken, amelyek közel félszázéves jubileumukra készülnek. A sínek régisége okozta a vata de jos-i szerencsétlenséget is. Ezzel szemben a jóval könnyebb motorok forgalmát elbírák lassított menetben s így ezen is lehet segíteni. Egyébként a motoros mozdonyaink is közel 25 évesek...

Exportunk titkai

Gruia Ioan repülőtéri parancsnok a repülőtér kiaknázására hívta fel a városvezetőség figyelmét idegenforgalmi szempontból, majd Pacuraru Brutus iparkamarai vezetőtitkár a gyümölcsexport körüli sérelmekre hívta fel az „Aradért!” akció vezetőségének figyelmét, míg dr. id. Ispravnic Sever a bor-exportőrök sérelmeire kívánt orvoslást, amelyekkel lehetetlenné teszik a híres podgoriai bor exportját. Csehszlovákiai kereskedőkkel esett meg, hogy bort akartak exportálni, amire, — mint ismeretes — nincs exporttaksza kivétel. Amikor a CFR-től vagonokat kértek, az viszont pénzügyminisztériumi engedélyt követelt. Ide-oda szaladgálás kezdődött, minek következtében a csehszlovákiai kereskedők is fogadalmat tettek, hogy innen több bort nem exportálnak még egyszer..

Stefan Anghel dr. szőlőbirtokos, volt polgármester a szőlőbirtokosok orvoslásra váró sérelmeiből adott elő konkrét, megdöbbentő eseteket, amelyekből kiderült, hogy külön takasafizetés nélkül a szőlőbirtokosok nem szállíthatják el saját borukat a saját pincéikből, ha történetesen nem rendelkeznek odavaló illetőséggel, ahol a pincéjük, szőlőjük van. Hasonló értelemben tett panaszokat szóvá Nicolae Popescu, a Mezőgazdasági Kamara kerületi igazgatója is.

hálókocsijában lepihent. Így a bizottság, amely az „Aradért!”-akció érdekében kívánt nála intervenálni, illetve rövid audiencia keretében kihallgatási időpontot kérni, dolgavezetelénél hagyta el az állomás épületét. Nyilvánvaló, hogy valamilyen félreértés történt, mert az aradi hatósági vezetők még péntek délután folyamán telefonon jelentették a miniszterelnök kíséretének, hogy várni fogják az aradi állomáson s így az eredménytelen akció magyarázatát nyilván Bucurestiben kell hogy megkapják parlamenti és hatósági képviselőink.

CORSO 3, 5, 7 1/2 és 9 1/4 órákor

Jóka regénye — Strauss operettje

A cigánybáró

Adolf Wohlbrück,

Hansi Knotek, Fritz Kampors.

Jegyelővét vasárnap és hétfőre!
kedvezményes jegyek érvénytelenek!

SELECT 5, 7 1/2 és 9 1/4 órákor

A maláji tör

(Charlie Chan Londonban)

Főszereplő Warner Oland.

URANIA 5, 7 1/2 és 9 1/4 órákor

Tetemrehívás

Myrna Loy, William Powell, Maureen O'Hara

Jón: Gloria Swanson — John Boles nagy enokos
filmje: Menyország a földön.

HIREK

Fregoli

Olaszországban él egy öregur, akit valóságosan nagyon érdekel az Abesszinia elleni hadikészülődés. Ez az öregur nem más, mint Fregoli, a világhírű átváltozó művész. A csapatszallító hajók bizonyára arra az időre emlékeztek, amikor őt szállították a bolognai kaszárnyából Abessziniába. Az abesszin-olasz ellentét majdnem egyidős Fregolival. Ő most 78 éves és toscanai visszavonultságában megírta emlékiratát, amelyekben egész fejezetet szentel massauai tartózkodásának. Abban az időben, 1889-ben szüneteltek épen az ellenségeskedések a fehérek és az etiópok között. Baldissera tábornok arra törekedett, hogy megnyerje az olasz ügynek a rasokat, azaz a tartományi fejedelmeket, akik nem akarták elismerni Menelik fennhatóságát. A katonák rettenetesen unatkoztak a forró afrikai városban és rákaptak a különböző szerencsejátékokra. Baldissera, hogy a katonákat elterelje a szerencsejátékoktól, magához hívta Fregoli káplárt, akinek különös képességei már akkor kezdtek ismertek lenni és megbizta, hogy állítson fel színházat. Fregoli hamarosan össze is állította a színtársulatot, természetesen a garnizon tagjaiból.

Soha sem fogom elfelejteni — írja Fregoli visszaemlékezéseiben, — a jelenlévő abesszin főnőkök rémült felkiáltásait. Miközben játszottam, láttam, hogy a harcosok reszketnek a félelemtől. Azt hitték, hogy átváltozó művészetemet valami gonosz szellem segítségével köszönhetem.

Ha ma Afrikába menne Fregoli, bizonyára ő csodálkozna és nem az abesszin főnőkök. A szerepek ugyanis kicserélődtek. Most már Afrika a nagy átváltozó művész, sivatagjain vasút halad, a néger kunyhók felett repülőgépek kering és az etiópok sokkal nagyobb csodáktól nem félnek többé, mint Fregoli művészetétől. Bizonyára rájöttek már arra, hogy Fregoli művészetét nem a gonosz szellem sugálja. Megismerték a vasutat, az autót, a repülőgépet és a sok félelmetes, ödöklő szerencsét, amelyekben valóban a gonosz szellem lakik.

ZIVATAROS ESŐK. Nyugatról újabb felhőségi és zivataros esők várhatók. A hőmérséklet kissé csökken.

ZÜRICH ZARLAT: Páris 20.27 és fél, London 15.14, Newyork 308, Milánó 25.20 Amszterdam 208.40, Berlin 123.80, Prága 12.73, Varsó 57.90, Belgrád 7.00, Bucuresti 2.50.

A kormány ratifikálta a Németországgal kötött fizetési és a svájci clearing-egyezményt. A román-német fizetési egyezményt — amelynek intézkedéseit annakidején részletesen ismertettük — a kormány ratifikálta. Ugyancsak megtörtént a Svájcjal kötött clearing-egyezmény ratifikálása is.

Az üzlet bérleti szerződések meghosszabbítását kérte a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége. Bucurestiből jelentik: A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége beadvánnyal fordult az igazságügyminiszterhez és a kereskedelmet sújtó válságra való hivatkozással az október 26-án lejárt üzlet bérleti szerződések hat hónappal való meghosszabbítását kérte. Ezen idő alatt a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének tanácsa véglegesen rendezné ezt a kérdést.

Bucurestiben maximálták a barna kenyér árát. Bucurestiből jelentik: Donescu, bucuresti-i főpolgármester rendeletileg szabályozta a barna kenyér árát, mert tudomására jutott, hogy egyes pékek önhatalmuklag megdrágították a kenyeret.

Dumitrescu tábornok állapota reménytelen. Bucurestiből jelentik: Dumitrescu tábornok, a csendőrség volt főparancsnokának állapotában tegnap óta semmiféle javulás nem következett be. A kezelőorvosok feladták minden reményt és nem hisznek a nagybeteg tábornok felépülésében. Ma reggel egyébként ismét konziliumot tartottak a beteg ágyánál. A katasztrófa bekövetkezése minden pillanatban várható.

Kínai banditák rémítette. Sanghaiból jelentik: Kínai lapjelentés szerint a mukdeni vasútvonalon újabb merényletet követtek el. Banditák meglátották a sineket és ezzel az egyik gyorsvonat kizsákmányolását idézték elő. Az utasokat kirabolták, majd 25-öt lemészároltak közülük, 7-et tuszként vittek magukkal.

Borzalmas tüzvész egy rádiógyárban. Párisból jelentik: Egyik nagyobb rádiógyárban óriási tűz keletkezett. A lángok olyan hirtelenül borították el a gyár épületét, hogy a munkások egy része már nem is tudott elmenekülni. Eddig öt munkás szénén égett holttestét találták meg a romok között.

Nagyszabású csempészést lepleztek le Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Az északi pályaudvaron ismét nagyobb csempészésnek jöttek nyomára. Az egyik nemzetközi vonat másodosztályú fülkéjében elrejtve nagyobb mennyiségű selyemárut és illatszert találtak. A vizsgálat megállapítása szerint a csempészés már régebbi idő óta folyik és abba hatósági közegek is bele vannak keverve, mert több illatszert kereskedő jelentette az ügyészségnek, hogy hatósági közegek keresték fel őket és áron alól külföldi illatszert kínáltak megvételre.

Öngyilkos lett, mert meghalt az édesapja. Bucurestiből jelentik: Constantinescu M., a bucuresti-i Matei Basarab-liceum igazgatója hosszas betegség után tegnap meghalt. Leánya arra kérte a megjelent lelkészt, hogy őt is részesítse a halálóráknak kijáró áldásban, a lelkész azonban nem tudta mire vólni a kérelmet és azt megtagadta. A leány néhány óra múlva megmérgezte magát és még aznap éjjel rettenetes kínok között kiszenvedett. Az apát és leányát egyszerre temették el.

Új maglaviti csoda. Bucurestiből jelentik: Az egész országot a maglaviti csodával kapcsolatos tömegpszichózis foglalkoztatja és ennek tulajdonítható, hogy tegnap a floreascai városrészben lakó egyik 16 éves cigánylány is kijelentette, hogy beszélt az Isten anyjával. Az egész városrész, sőt igen sok illovmegyei község lakossága hitelt adott a cigánylány állításának és már itt is megkezdődött a zarándoklás.

Téli álmat alszik egy kocsmáros

Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államokban fekvő Afakban városkában él egy kocsmáros, aki a napokban vonult vissza hálószobájába, hogy téli álmat megkezdje. Érdekes, hogy ezuttal már harmadszor telet át ilyen módon és maga azt állítja, hogy a mai világban a legjobb megoldás az idegek számára is, ha medve módjára téli álomra hajtja a fejét, ami még csak pénzébe, vagy fáradságába sem kerül az embernek. A kocsmáros 126 kiló most és számít rá, hogy mint tavaly és azelőtt is, lead husz-huszonöt kilót a súlyából, de jelfrissülve ébred a medvére emlékeztető lomposággal, hosszú szakállal és hajjal.

Három nap alatt 20 haláleset. Aradváros anyakönyvi hivatalában az elmúlt három nap alatt husz halálesetet jelentettek be. A halálozások ilyen gyakoriságára kevés példa volt még rendes körülmények között Aradon, de meg kell állapítanunk, hogy csupán véletlen bűnetről van szó, mert semmiféle járvány szerencsére nem pusztít Aradon.

A Fehér Kereszt táncoskolában
MA és minden szombaton,
osütörtökön és vasárnap 5399
este táncgyakorló órák,
nagyszerű **JAZZ HARMONIKÁVAL.**

Vakmerő betörési kísérlet történt az elmúlt éjszaka Aradon. Albon Iosif a Victoria Takarékpénztár igazgatójának str. Muresului 7. szám alatti lakásának pincéjébe ismeretlen tettesek behatoltak. Nincs kizárva, hogy az éjszakai látogatók a pincén át a lakásba akartak betörni, azonban valami megzavarhatta őket és ezért elmenekültek. A rendőrség az ügyben bevezette a nyomozást.

A vérbeli üzletember...

Tudja mit, Müller ur, megdondtam a dolgot... — mégis eladom Önnek a kocsit.!

A református lelkészválasztás előtt

Az aradi református egyház választó-jogosult tagjaihoz

Tudatom az aradi református egyház választó-jogosult tagjaival, hogy az üresedésben levő lelkészi állásra a törvényes határidőn belül tiz pályázat adatott be. A pályázati okmányokat az esperesből, két egyházmegyei tanácsbíróból és az aradi egyház presbyteriumának két kiküldöttjéből álló minősítő bizottság f. é. augusztus hó 23-án Salontán tartott ülésén felülvizsgálván megállapította, hogy 8 pályázó okmányai rendben vannak s így az aradi egyháznak üresedésben levő lelkészi állására megválaszthatóak, — aminek alapján választásra bocsáttatnak:

Bokor Sándor Hermata-Neagra-i,
Wesmás Károly Ghloroc-i,
Szondy Géza Peregul-Mic-i,
Szűcs István Vaida-i,
Jakab Viktor Beius-i,
Tarnóczy Lajos Bihar-i rendes
Horváth Pál Berven-i helyettes és
Sztilyai Sándor Salonta-i segéd lelkész.

A választás időpontját esperes ur az E. T. H. t. c. 19. §-a alapján 1935. év szeptember havának 22-ik napjára tűzi ki, amely napra a lelkészválasztó közgyűlést d. e. 10 órára az aradi református templomba egybehívom.

Választójogot csak azon egyháztagnak gyakorolhatnak, akik az esperes ur által megerősített választói, névjegyzékben szerepelnek. A választójogukat gyakorolni kívánók személyazonosságukat igazolvánnyal igazolni tartoznak.

Arad, 1935. szeptember hó 20-án.

Uzoni Kovács Zoltán
református lelkész.

Itt írjuk meg, hogy az aradi református egyház presbiteriuma ma este ülést tartott, amelyen a vasárnapi lelkészválasztással kapcsolatos, főképpen rendfentartási kérdéseket beszéltek meg. Berecz Gábort, Dömötör Lászlót, Szántay Bélát és Ajtay Bélát rendfentartó presbitereknek delegálták. Ezután még néhány a választás levezetésével kapcsolatos adminisztratív kérdés megbeszélésére került a sor.

A liberális párt tagozata szombaton este 9 órai kezdettel a tagozat st. Ivrlanu 6. szám alatti helyiségében bankettet rendez. A banketten Marcus Mihail dr. megyei tagozati elnökkel az élen megjelentek a kormánypárt összes aradi képviselői és szenátorai, valamint a párt többi aradi vezetői is. A banket tiszta jövedelmét az épülőfélben levő gradistei ortodox templom javára fordítják.

1.800.000 lei kártérítést, havi huszezer lei életjáradékot követel dr. Pelle Ioan levágott kárjaért Oradea városától. Oradeáról jelentik: Emlékeztetes, hogy dr. Pelle Ioan volt oradeai polgármester ez év nyarán tragikus baleset áldozata lett. A volt polgármester az uttesten áthaladtában elcsuszott, még pedig oly szerencsétlenül, hogy bal keze esés közben a mellette elhaladó villamos kerékei alá került és azt majdnem könyöktől levágta. A városszerte népszerű alpolgármester iránt nagy részvét nyilvánult meg és Oradea város felelőssége tudatában a szerencsétlenség után mindent elkövetett, hogy a dolgot erkölcsileg elsimítsa és anyagilag magát mentesítse. Megindultak a kártérítési tárgyalások a volt polgármester és a város között, amelyek azonban nem vezettek eredményre. Pelle Ioan dr. ezért most a törvényszékben benyújtotta a város elleni keresetét, melyben egy millió 800 ezer lei kártérítést és havi 20 ezer lei életjáradékot követel. Oradean nagy érdeklődéssel tekintenek a nagyszabású kártérítési per kimenetelére elé.

Gyomor- és béihurut, az emésztés hiányossága, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúlterengés az enyhe természetes „Ferenc József” keserűviz használata által legtöbbször rövidesen megszűnnek.

Betörő urlluk. Budapestről jelentik: Feltűnést keltő teleplezést eszközölt ma a budapesti rendőrség. Három fiatalember kihallgatása alkalmával ugyanis megállapítást nyert hogy a magyar főváros területén már régebben egy háromtagú betörőbanda működött, amelynek két tagja: a fiatal Szentgyörgyi Iván magántisztviselő és Szentgyörgyi György műszerész az egyik Pesterzsébeten lakó budapesti főorvos két fiával azonos. A harmadik társat Murzsinai János; Nyiregyházaán fogták el és az ő beismerése után vették kezébe a két Szentgyörgyi fiút is. A három fiatalember főképpen trafikrablásokat hajtott végre.

— **ÁRESÉSEK A BUCURESTI ÉRTÉKTÖZSDÉN.** Bucurestiből jelentik: A mai értéktözsde rendkívül izgatott volt a hangulat. Az ajánlatok messze meghaladták a keresletet és ennek következtében a legtöbb papír árfolyamában nagymértékű áresés állt be. Zárhat felé az árfolyamok valamit javultak, később azonban megint visszaestek. A bucuresti értéktözsde idegessége természetesen az olasz-abesszin háború veszedelmével van összefüggésben.

— **A walesi herceg St.-Wolfgangba utazott.** Bécsből jelentik: A walesi herceg St.-Wolfgangba utazott.

— **Elkészült a „Delphin” román tengeralattjáró.** Rómából jelentik: A pólai kikötőbe megérkezett a „Delphin” nevű tengeralattjáró, amelyet a fiúneve hajógyárban Románia részére készítettek. A hajó fedélzetén tartózkodik a román átvevő-bizottág is.

— **Letartóztatták Litvánában a memeli német párt vezérét.** A litván hatóságok letartóztatták Tietz dr.-t, a memeli német párt vezérét. A letartóztatás abban a pillanatban történt, amikor Tietz dr. el akarta hagyni a „Rudolf” nevű német hajó fedélzetét. Megállapítást nyert, hogy a memeli német párt vezére nagymértékű nemzeti szocialista röpiratot és a litván kormányt gúnyoló füzeteket hozott magával Németországból.

— **Halálozás.** Balla Ferenc m. kir. államrendőrségi felügyelő Pécsen, hosszas szenvedés után elhunyt. (Mindem külön értesítés helyett.)

— **IRTÓZATOS FÖLDRENGÉS UJ-GUINEA-BAN.** Londonból jelentik: Az összes Japán földrengést jelző állomások ma 10 óra 54 perckor irtózárdrengést jeleztek, amelynek központja Uj-Guineában lehetett.

— **Súlyos vád alól felmentett aradmegyei tanító.** Az aradi törvényszék ma tárgyalta le Mager Teodor sederhati tanító ügyét. A tanítót Tóth Mihályné azzal vádolta, hogy meg akarja zsarolni. A feljelentés szerint ugyanis a tanító tévedés folytán úgy értesült, hogy Tóth Mihályné nemzetgyalázó kijelentéseket tett volna. Ezért Mager feljelentette Tóth Mihálynét, előzőleg azonban Roskás Ioan jegyző közbenjárására ki akart békülni Tóth Mihálynéval. A feljelentés szerint Mager a kibékülés esetére ötezer leit kért és a feljelentést csak akkor adta be, amikor Tóth Mihályné közölte vele, hogy ötezer leit nem tud adni. A tanító a mai tárgyaláson úgy vallott, hogy ő a feljelentést már előzőleg benyújtotta és a pénzt az ügyvédi költségek fedezésére kérte az asszonytól, akit semmiestre sem akart megzsarolni. A törvényszék Lepa Valer dr. védőbeszédének elhangzása után Mager Todort felmentette. Az ügyész az ítéletben megnyugodott. Tóth Mihályné jogi képviselője viszont fellebbezést jelentett be.

— **AZ ALKALMAZOTTAK ADÓJÁNAK BEFIZETÉSE.** Általános érdeklődést váltott ki az aradi vállalatok körében az Aradi Közlöny mai számának az a cikke, amelyben megemlékeztünk arról, hogy a pénzügyminisztérium felhívta a pénzügyigazgatóságot, hogy szigorúan alkalmazza a törvény azon intézkedését, amelynek értelmében husz napi bér után csak azon napszámot vagy órábert kapó alkalmazottaknak kell fizetniük az adót, akik ideiglenes munkát (favágást, köhördást, stb.) vállaltak, míg azok, akik állandó jellegű munkát végeznek egy vállalatnál, nem élvezik ezt a kedvezményt, hanem a husz napon felül is, minden munkában eltöltött nap után fizetniük kell az adót. Tekintettel arra, hogy számos aradi vállalatnál eddig valóban csak husz napi bérről készítették a kimutatást és a vállalatok körében a pénzügyigazgatóság felhívásával kapcsolatban tájékozatlanság uralkodik, közöljük, hogy a minisztérium által idézett intézkedést az egyes adótörvény 42. szakasza, 46. szakaszának b. pontja, valamint az egyes adótörvény végrehajtási utasításának 142. paragrafusa foglalja magában. Megemlítjük még azt is, hogy az adó a jövőben sem harminc, hanem minden munkában eltöltött, tehát 26 vagy 27 nap után fizetendő.

— **Sírköavatás.** Néhaj Bruckner Sándor sírkövelavátása e hó 22-én, délelőtt fél 11 órakor lesz az aradi izr. temetőben.

— **Turistaság.** A Soc. Carpatina Ard. F. K. E. aradi osztagja értesíti t. tagjait, hogy a ma szombaton este 8 órakor induló Faget—Tomesti—Luncani—Padesul (1380 m.) autókirándulásra még néhány helyre jelentkezéseket déli 12 óráig a Sándor Iván urnál kitett íven elfogad. Holnap, vasárnap reggel 5 órai villamossal a hegyaljára szintén lesz tura indítva. Az elnökség.

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

HAJÓS: Bulv. Reg. Maria 8.

KAIN: Piața Avram Iancu

NIJDERMAYER: Piața Sít. Sava

VICHY ÁSVANYVIZEK

A FRANCIA ÁLLAM GYÓGYFORRASAI

VICHY CELESTINS

CUKORBAJ, VESE- ÉS
HOLYAGBANTALMAK,
KOSZVÉNY ÉS ARTRITIZMUS
GYÓGYÍTÁSÁRA.

VICHY GRANDE GRILLE

MAJBAJOK ÉS EPE-
BANTALMAK ELLEN.

VICHY HOPITAL

GYOMOR- ÉS BELBANTAL-
MAK GYÓGYÍTÁSÁRA.

KAPHATÓ MINDEN FÜSZERÜZLETBEN ÉS GYÓGYSZERTÁRBAN

VICHY

CELESTINS

Főterület Erdély részére: Kardos Miklós Utadai Timisara-Arad

Novemberre halasztották a parlament megnyitását

További halasztást szenvedett a miniszterelnök királyi audienciája is

Bucurestiből jelentik: Kormánykörökből származó értesülések szerint a kormány a parlamenti ülészek megnyitását mégis elhalasztja november 15-ére. A politikai közvélemény nagy érdeklődéssel tekint a deji és constantai liberális gyűlésekre, ahol Dinu Bratianu pártvezér is felszólal és beszédében kitér a politika minden napirenden levő problémájára. Nagy érdeklődéssel várják a miniszterelnök felszólalását is, aki viszont az ellenzéki pártok kri-

tikáira fog válaszolni!

A miniszterelnök annyira várt királyi kihallgatására valószínűleg csak a jövő hét végén kerül sor. Az audiencia folytonos halogatását valószínűleg az okozza, hogy a kormánynak mindeddig nem sikerült befejezni a külfölddel folytatott kereskedelmi tárgyalásokat. Tudvalevő, hogy ezen a kihallgatáson dől el a kormány újjaalakításának és a jegybank kormányzójának kérdése is.

SEBES ILY

október 1-én kezd meg ritmikus torna és táncokursusait a zsidó iskola tornatermében — Külön oktatás gyermekeknek, felnőtteknek, olcsó esti tisztviselő órák. Beiratás uzvanott. 5822

— **Gyanus haláleset fogluzás következtében.** Budapestről jelentik: A lapok megemlékeztek arról, hogy szerdán délelőtt az egyik budapesti kórházban Kovács József 16 éves Mancsi nevű leánya fogluzás alkalmával bekövetkezett szívbénulása miatt meghalt. A fiatal leányt ma akarták eltemetni, de a szülők legnagyobb meglepetésére a temetési szertartás alatt hatósági közegek jelertek meg, akik a koporsót leemelték a ravatalból és a holttestet a bonctani intézetbe szállították. A hatóságoknak ugyanis az a véleményük, hogy a halált nem szívbénulás, hanem más szervi elváltozás okozta, amely a fogluzás alkalmával következett be.

— **Érdekes elvi döntést hozott ma az aradi törvényszék.** Egy kapitány a házasodása alkalmával lefizetett negyvenezer leies óvadékot kikérte a hadügyminisztériumtól azzal a céllal, hogy kölcsönadja. A minisztérium ehhez hozzá is járult. Közben azonban életbe lépett a konverziós-törvény és az adós, aki a kapitánytól a negyvenezer leit felvette, élni akar konverziós jogával. Az aradi törvényszék a mai tárgyaláson megállapította, hogy a katonatiszti óvadékokra a konverziós-törvény nem vonatkozatható és az ilyen módon kölcsönvett összeget az eredetileg megállapított határidőn belül teljes egészében vissza kell fizetni.

— **Katonakötelesek jelentkezése.** Megirtuk, hogy az 1915, 1916, 1917. és 1918. évi kontingensekhez tartozó katonaköteles ifjaknak jelentkezniük kell a rendőrségen. Tekintettel arra, hogy az I. kerületen a jelentkezés igen gyéren folyik, az I. kerületi rendőrség most újból és nyomatékosan felszólítja a szóbanforgó négy kontingenshez tartozó ifjakat, hogy saját érdekükben jelentkezzenek, mert ellenkező esetben szigorú büntetésben részesülnek.

Megbukott a spanyol kormány

Madridből jelentik: A spanyol kormány lemondott. A köztársasági elnök elfogadta a lemondást és már a délutáni órákban megkezdte a pártvezérekkel a tanácskozást. A lemondás előtt csak a kormány átalakítását terveztek, de kormányválság lett a dologból, miután a haditengerészeti és a földművelésügyi miniszter lemondottak tárcájukról és nem voltak hajlandók bennmaradni a kormányban, miután pártjuk, az agrárpárt hívta vissza őket.

— **Az aradi rendőrségi sikkasztás a Tábla előtt.** Timisoaráról jelentik: Emlékezetes még, hogy 1933-ban az aradi rendőrségnél nagyszabású sikkasztásnak jöttek nyomára. Az ügy az aradi törvényszék elé került, ahol Orgovici Dimitriet 3 évi fegyházra ítélték, Goron Carol másodrendű vádlottat viszont felmentették. Fellebbezés folytán a bonyolult sikkasztási pert tegnap tárgyalta a fellebbviteli bíróság Dimitrie—Craciunescu—Safirescu-tanácsa. Itt a védelem utólag bejelentette pergátló kifogásait, majd a bíróság az ügyben döntését elhalasztotta.

— **A heti piac árai.** A mai gabonapiacra minimális volt a felhozatal és az árakban változás nem állott be. A buza ára 350—355 lei, a régié 310—320, új tengeri 220—250, az árpa 315—320, míg a zabé 310—320 lei volt. A heti piac többi árai a következők: Hagyma kg 4—5 lei, fokhagyma 15—18, burgonya 2—3, bab 6—8, zöldbab 6—8 drb. 1 lei, fejes káposzta egy darab 6—13 lei, kelkáposzta egy drb. 2—3 lei, hónapos retek egy köteg 1 lei, paraj kg. 6 lei, nagy tök drb. 4—13, tök 2—4, karfiol drb. 18—25 lei, zöldség 1 köteg 1—2, paradicsom kg 2—3, kék paradicsom drb. 2—3, görög dinnye kg. 2, sárga dinnye kg. 2, saláta 3 drb. 1 lei. Gyümölcs: Alma kg. 5—10, körte 5—12, aszalt szilva 5—10, őszi barack 8—16, szőlő kg. 4—10, ringló kg 10—20 lei. Szárnyasok: Kövér liba párja 260—340, sovány liba 90—110, kövér kacska 100—150, sovány kacska 35—60, gyöngytyuk 45—55, tyuk 50—70, csirke 25—55 lei. Tojás drb. 1,20—1,40 lei

Felhívás

a Wesmás Károly-párti református hívekhez

A mai napon benn jártak szerkesztőségünkben Wesmás Károly jelenlegi ghioroci-i ref. lelkész aradi hívei megbízásából többen és a reciprocitásra hivatkozva, kérték a szerkesztőséget, adjon kifejezést a békét teljes mértékben kívánó Wesmás párt felhívásának is. „Ez a párt nem akar békebontást, nem harcolt és nem harcol törvénytelen vagy durva eszközökkel, nem említi fel, hogy Wesmás Károly egyházmegyei tanfelügyelő, hogy 6 éven át önzetlenül tanított a ghioroci-i iskolában, amikor az egyháznak költsége nem volt tanító fizetésére, hogy az állam nyelvét nemcsak szóban és írásban bírja, hanem a ref. tanítóknak és tanítóknak román nyelvi, stb. kurzust tartott s azok mind az állásukban is maradhattak, hanem igenis hangoztatja, hogy Aradra gazdasági érzékű ember kell ref. lelkésznek, aki az általa elfoglalt kis helyen is meg tudta mutatni, hogy virágozó lett az egyháza, nem küzd anyagi gondokkal, mint a szegény aradi egyház. Ezt vegyük tekintetbe az aradi hívek és pártállásra való tekintet nélkül az ilyen ember mellé álljanak, mint állottak már mindazok, akik az egyháznak minden téren való virágzását óhajtják.” Farkas Károly, Lakatos Mihály, Eszenyi Lajos, Szabó Imre, Genci János.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Uj kompenzációs hivatal létesítenek a kereskedelmi minisztérium mellett

Eelőlegeket engedélyez a kormány a negyedik évnegyed behozatali kvótájára — Három országban kétmilliárd százmillió lei az ország befagyott követelése

A kereskedelemügyi miniszter ismételt felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy

legkésőbb szeptember 30-ig nyújtsák be a negyedik évnegyedre vonatkozó behozatali kérvényeket.

A minisztériumnak az a szándéka, hogy a negyedik évnegyedre szóló behozatali engedélyek kiadását november 10 és 15-ike között megkezdjék. Eddig az időpontig azonban a kereskedők helyzetének megkönnyítése véget előlegeket adnak az engedélyezendő kvótákból. Ezeket az előlegeket elsősorban a szezoncikkekre, a fegyártmányokra és a nyersanyagokra biztosítják.

A kormányt egyébként élen foglalkoztatja kliring-számláink működésének kérdése. A Banca Nationala vezetősége ugyanis felhívta a kormány figyelmét, hogy a velünk kliring-viszonyban álló államokba való kivitel olyan módon történik, hogy az semmiesetre sem felel meg az ország érdekeinek. Három országban, amelynek valutája meggyengült, két milliárd lei befagyott követelésünk van. Németországban és Olaszországban 800—800 millió, míg Ausztriában 500 millió lei a befagyott követelésünk, ami összesen 2 milliárd 100 millió leit tesz ki.

Ez az összeg a kivitel felhalmozott követelésekben gyűlt össze és kilátás van arra, hogy ez az összeg a közeljövőben emelkedik, mert hiszen a kivitel nagyrészt ezekbe az országokba irányul. Ennek a kérdésnek legegyszerűbb megoldása az lenne, hogy az említett országokból fokozzák a behozatalt. A behozatal növelése azonban nem egyezik a kormány programjával, mert kereskedelmi mérlegünk deficitjét vonhatná maga után. Kereske-

delmi mérlegünk eddigi aktivuma nagyrészt a kliring-számláknak tudható be. Ettől függetlenül azonban az említett országokból való behozatal növelése természetesen a többi államok kizárását vonná maga után. Egyelőre a tárgyalások még folynak a kormány és a Banca Nationala között és mindenképp azt akarják elérni, hogy a Banca Nationala a szóban lévő devizáknál árfolyam-vesztésig követelést kárt szenvedjen. Az olasz lira árfolyama az utóbbi időben 10 százalékkal esett és a német márka árfolyama is csökkenő tendenciát mutat a nemzetközi piacokon.

Tekintettel arra, hogy az utóbbi időben a külkereskedelmet irányító bizottságot kompenzációs alapon történő export engedélyezését célzó kérvényekkel halmozták el, a kormány elhatározta, hogy

a kereskedelmi minisztérium mellett külön kompenzációs hivatal létesít.

A kérvényeket ez a hivatal tanulmányozza át és azokat, amelyeket jóváhagyásra alkalmasnak tart, eljuttatja a külkereskedelmet irányító bizottsághoz. Megállapította a kormány azt is, hogy a kérvények egy jelentős részében olyan áruk kiviteléről tesznek említést, amelyek különben is állandóan kivitelre kerülnek és, hogy olyan áruk behozatalát kéri, amelyek nem elsősorban közszükségleti cikkek. Ezért a minisztérium már most közli, hogy kompenzációs alapon való kivitelre csak olyan árukat engedélyez, amelyeknek eddig a külföldön nem voltak piacaik, a behozatalnál pedig közszükségleti cikkek és nyersanyagok engedélyezését részesíti előnyben.

Ötezer vagon bor Csehszlovákiába való kivitelét biztosította a Szőlészeti Szindikátusok Szövetsége

Megindult Arad-Podgoriáról a kompenzációs alapon történő borexport

Japán és Amerika is érdeklődik az itteni borok után

Az Aradi Közlöny nemrégiben beszámolt arról, hogy

egy aradi cég engedélyt kapott arra, hogy két-százötven vagon bort szállítson kompenzációt kapott Csehszlovákiába.

A bor ellenében az aradi cég különböző textil- és szövet árukat hoz be Csehszlovákiából. Ennek a kompenzációs üzletnek lebonyolítása már meg is kezdődött. Értesülésünk szerint eddig két vagon bort szállítottak Musca—Maderáról, négy vagon bort Teremiáról és három vagont Alba-Juliaról. A szállításokat természetesen tovább folytatják és a jövő hónapban előreláthatólag ennek a kompenzációs üzletnek számlájára még tizenöt vagon bor kerül kivitelre, nagyrészt Arad—Podgoriáról.

A Szőlészeti Szindikátusok Szövetsége, amelynek fiókja Aradon tudvalevőleg Ipravnic Sever dr. elnöke alatt működik, ugyancsak nagyjelentőségi megállapodást kötött Csehszlovákiába való borkivitelre vonatkozóan. Ez a megállapodás Arad-Podgoria szőlőbirtokosait közelről érdekli, mert minden bizonnyal a kivitel egy részét erről a vidékről fedezik. A megállapodás értelmében

a Szőlészeti Szindikátusok Szövetsége öt-ezer vagon bort szállít Csehszlovákiába.

A tegnapi nap folyamán az első kilenc vagont már utnak is indították.

A Szövetség közbenjárásának eredményeképpen a CFR. vezérigazgatósága máris intézkedett, hogy ennek a kivitelnek céljaira megfelelő mennyiségű vagon álljon rendelkezésre. A csehszlovákiai importőrök még egy kérdés megoldását sürgetik és pedig azt, hogy a származási bizonyítványokat ne a kereskedelmi, hanem a mezőgazdasági kamarák állítsák ki. Meg kell említenünk, hogy Aradon a mezőgazdasági kamara már régebben kiállítja ezeket a bizonyítványokat.

Szakértők számítása szerint jelenleg az országban közel 70 ezer vagon régi, jó minőségű bor áll rendelkezésre. Tekintettel arra, hogy az eddigi

küldeményeket Csehszlovákiában kedvezően fogadták, máris tárgyalások indultak meg újabb export lekötésére.

Érdekes megemlíteni, hogy

legutóbb Japánból és Amerikából is érdeklődtek az itteni borok iránt.

A nagy távolságra, illetve a szállítási költségekre való tekintettel azonban az üzletet nem lehetett megkötni. A Szőlészeti Szindikátusok Szövetsége tanulmány tárgyává tette ezt a kérdést és arra törekszik, hogy a jövő esztendőben az itteni bortermelés már eleget tehessen a japán és amerikai érdeklődésnek is.

Hirdetmény

Az Arad—Bradi Ipari Részvénytársaságnak, — miután ez év őszén megkezdte a hunedoaramegyei, ciungani erdejének tarolását, — az 1936. 1937. és 1938. év folyamán, mintegy 4000—5000 vagon bükk tűzifája lesz eladó.

A részvénytársaság ezton hívja fel mindazokat, kik ezen egész mennyiséget megvenni óhajtják, hogy az eladási feltételek részleteire vonatkozó felvilágosításért forduljanak a részvénytársaság igazgatóságához (Arad, Bul. Reg. Ferdinánd 6.) munkanapokon 12—14 óra között.

Az ajánlatok letételének utolsó határideje 1935. október 5. 5367

= Jelentős emelkedés a brailai gabonapiac

Az utóbbi napokban a brailai gabonapiacra jelentős áremelkedések tapasztalhatók és különösen az árpa árában állott be emelkedés. Egy hét leforgása alatt az árpa ára — amely ma Brailában 26 ezer lei — ötezer lei-vel emelkedett. A tengeri ára is rövid idő alatt négyezer lei-vel emelkedett és ma 30-250 lei. A buza ára viszont kétezer leies emelkedést mutat. Ez főképpen az olasz gyarmatokra irányuló szállítmányoknak tudható be.

Egy kilogramm importáru

Sok panasz hangzott el az utóbbi időben a külkereskedelmi rendszer ellen és különösen az importőrök panaszkoztak, akik nem tudták hozzájutni az általuk igényelt árumennyiséghez. Ismeretes az a botrány is, amely a Cagero vállalat kompenzációs engedélye körül robbant ki és talán nem is kell külön emlékeztetnünk Vasilescu és Nacht deviza-csatást ügyére.

Az Emil Socor szerkesztésében megjelenő „Zorile” című lap legutóbbi száma újabb visszaélésekre és újabb nehézségekre hívja fel a figyelmet. A lap megemlékezik arról, hogy az utóbbi időben ismét kiadtak különböző kompenzációs engedélyeket. Néhány hét alatt — írja a „Zorile” — 800 millió lei értékű kompenzációs engedélyt adtak ki, de ezeknek az engedélyeknek kiállításánál ismét szerepe jutott az ugynevezett „közvetítőknak”, akik 80 millió lei jutalékot zsebeltek be.

Azok, akik nem akartak a közvetítőkkel összeköttetésbe lépni, nem érthettek el eredményt. A lap szerint egy tricotage-gyáros 5000 kilogramm gyapot kompenzációs uton történő behozatalra kért engedélyt, míg egy másik cég ugyancsak ilyen alapon ezer kilogramm műszaki cikket akart behozni. Az első kérését elutasították, a másodiknak pedig — írd és olvasd! — egy kilogramm dru kompenzációs behozatalt engedélyezték.

— Ugyanekkor — folytatja cikkét a „Zorile” — 100—200 millió kompenzációs engedélyeket adnak ki. Főkéve, ha a kervényezők összeköttetésbe lépnek a „közvetítőkkel”.

A lap cikke ugy politikai, mint gazdasági körökben érthető feltűnést keltett. Az egy kilogrammos importáru valóban nem lehet más, mint gumi mert hogyan is lehetne elképzelni, hogy egy nagy vállalat üzletei abból állanak, hogy egy kilogramm műszaki árut hoz be az országba. Ami a közvetítőt illeti, ezzel kapcsolatban az ország kereskedelmének és iparának csak egy kérelme lehet: hajtsák végre — de a lehető legnagyobb szigorúsággal azt a rendeletet, amelyet nemrégiben maga Tatarescu miniszterelnök adott ki és, amelyben megtiltotta, hogy közvetítők járjanak közbe a köz-hivataloknál bármilyen ügy elintézésé érdekében. Ezeknek a közvetítőknek működése az ország gazdasági életének csak árthat és hasznára csak azoknak lehet, akiknek működése egy második Cagero- vagy Vasilescu—Nacht-botrány kirobbanását vonhatja maga után.

Az Arad-banati Cukorrépatermelők

Szindikátusa, Arad

FELHIVÁS

a cukorrépa-termelőkhöz

Az Arad-Banati Cukorrépatermelők Szindikátusa ezton közli az aradi és freidorfi cukorgyárak összes termelőivel a következőket:

Az 1934. évben leszállított cukorrépa árát az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium mellett működő vegyes-bizottság métermázsánként 57 leiben állapította meg és nincs még döntés a tekintetben, hogy az előző években hasonlóan fog-e még valamely felár megállapíttatni vagy nem. Szindikátusunk elnöksége minden rendelkezésre álló eszközzel iparkodik egy. a termelők részére kedvező döntést mielőbb elérni s mihelyst ez a kérdés bármely irányban eldőlt, azt a lapok útján fogjuk közzé tenni.

Közöljük továbbá, hogy az aradi gyár a répa szedésének és szállításának kezdő időpontját alulírt szindikátussal egyetértőleg folyó évi szeptember hó 24-ében állapította meg s a sorrendet az illető községekkel közölni fogja. Az aradi gyár szindikátusunknak írásbeli nyilatkozatot küldött, amelyben kötelezte magát arra, hogy a szerződés és a vegyes-bizottság határozata értelmében a termelőknél járó előlegeket mindenütt még a szedés előtt ki fogja fizetni.

Végül felhívjuk a cukorrépatermelő gazdaközönség figyelmét, hogy az átviteleknel szokásos gyári levonások ezidén is csak akkor állapíthatók meg, ha azok az 5%-ot meghaladják. Az 5%-ot meg nem haladó levonást százalék nem esik a termelő terhére.

Arad, 1935. szeptember hó 20-án.

Az Arad-banati Cukorrépatermelők

Szindikátusa

Purgly,
elnök.

Alföldy,
igazgató.

Halálraitéltek

Ötvenhárom zendült Albániában

Belgrádból jelentik: A „Vreme“ jelenti Tiranából, hogy a fjeri haditörvényszék a napokkal ezelőtt történt zendülés ügyében mondott ítéletet. A zendülésnek 539 résztvevője volt, ebből 213-at állítottak bíróság elé. Most hozta meg a haditörvényszék a meglepő ítéletét, amely szerint 53 zendült halálra, 39-et életfogytiglani kényszermunkára és 121-et 10—20 évig terjedő kényszermunkára ítél. A többi vádlottakat felmentették és szabadlábra helyezték. A külföldi ügyvivők kormányai nevében arra kérték az albán kormányt, hogy az elítéltek büntetését szállítsa le, illetve a halálraitélteket részesítse kegyelemben. Illetékes helyen kijelentették, hogy *ennek a közbelépések valószínűleg nem lesz semmi sikere.*

Az őszi sorsjáték

A vasárnapi húzás a milliomasok új seregét teremtette meg, de a húzás csak egy lépés volt — igaz, hogy az utolsó az október 15-iki nagy húzásig, amikor a 4. osztály húzása alkalmával egyetlen napon egy negyedmilliárd kerül kiosztásra a játékosok között.

Október 15. után kezdődik a 9. osztályosorsjáték. Ez az új sorsjáték is a most érvényben levő új terv szerint kerül a sorsolásra: megmaradnak a törzs- és melléksorsjegyek, a húzások havonta, egyetlen napon történnek, míg a nyerési esélyek hatalmas nyeremények és jutalmak ugyancsak adnak. E nyeremények és a nagyszerű esély páratlanul állanak a maguk nemében az összes külföldi osztályosorsjátékok között.

A mostani két osztály, valamint a 9. sorsjáték kezdete valóságos őszi sorsjáték-ciklust jelent. Három hónapon keresztül, szeptemberben, októberben és novemberben a sorsjáték résztvevői valóságos versenytartást tartanak a szerencsésért. Közöttük szétosztásra kerülő összeg meghaladja a 300 millió leit. A nyeremények száma mintegy 600.000, amelyek közül több ezer igen jelentékeny, majdnem száz egy milliót, sőt annál is többet tesz ki és kettő 6.000.000 leit fog nyerni!

Ezeknek a számoknak, amelyek szinte csillagászatiak, nemcsak a papiroson van jelentőségük. A sorsjáték által kifizetett pénz mindig szerencsét hoz! Gondoljon a galati kereskedő ismert esetére, aki a csőd szélén állott és a sorsjátékon nyert millió megmentette nemcsak az egzisztenciáját, hanem a becsületét is és leányát is kitérően férjhez adta.

Számtalan hasonló példát tudnánk felsorolni, amelyek mind azt bizonyítják, hogy a sorsjátékon nem lehet veszteni. Ellentétben a szerencsejátékokkal, ahol egyetlen este egész vagyont lehet elveszteni, anélkül, hogy valóban jelentékeny összeget lehetne nyerni, a sorsjátékon mindössze 200 lej ellenében valóban hatalmas összegek nyeresére van kilátása a játékosnak. A játékosok igen jól tudják, hogy a nagy nyereményeken kívül az új terv igen valószínűvé teszi a betét visszanyerését, miáltal szerencséséjét minden kockázat nélkül tovább próbálhatja: Ki nyújt még ekkora lehetőségeket? kétségkívül senki! Amellett nem szabad elfelejteni, hogy az államsorsjáték államilag ellenőrzött intézmény, amely állandó hivatalos ellenőrzés alatt áll, a húzásokat egy bizottság ellenőrzi, amelynek elnöke a legfőbb számvevőszék elnöke és amelynek tagjai ügyészek és a közegészségügyi minisztérium kiküldöttei.

Az állami sorsjáték egy jól szervezett, abszolút korrekt nyilvános intézmény és mindenki tudja, hogy a szerencse korlátlanul választhat kegyeltjei közül bárkit, nemre, vallásra, nemzetiségre való tekintet nélkül.

Az őszi kisemberek számára a gondok tömegét jelenti: tandíj, beiratás, iskolakönyvek, ruhák, házbér, tűzifa, főzelék télire — e gondok közepette a sorsjáték nyújtja a remény sugarát. A három húzás, amelyről előbb szóltunk, a milliók százai, amelyek szétosztásra kerülnek, a játékosok százait teszik boldoggá és gondtalanná. A szerencse nem válogat! A szerencsés nyerők mi lehetünk, én, egy jó barát, vagy e sorok olvasója. Csak egyetlen egy dolog szükséges hozzá: hogy mindenikünknek legyen a zsebében sorsjegye! Az állami sorsjáték sorsjegye pedig közismerten szerencsét hoz. B. C.

Szerkesztői üzenet

„Egy hűséges olvasó.“ Kérjük, sziveskedjék a futó órákban felkeresni szerkesztőségünket a kérdéses hegedővel együtt.

SPORT KÖZLÖNY

Bonyodalmak Somogyi Klári aradi tenniszbajnoknő budapesti szereplése körül

Miért utazott el a tenniszbajnoknő a magyar fővárosból? — Állítólag visszavont utlevél, amiről Somogyi Klári semmit sem tud

Somogyi Kláriról, a kitímó aradi tenniszbajnoknőről a *Gazeta Sporturilor* péntek reggeli számában cikk jelent meg, amely szerint Somogyi Klári benevezett a budapesti nemzetközi tenniszbajnokságokra, a tenniszszövetség azonban nem hagyta helyben a bajnoknőnek ezt a lépését, mert a magyar—román sportviszonyokra való tekintettel jelenleg megengedhetetlennek tartják, hogy román versenyző magyar sportrendezvényben résztvehessen. A cikk szerint Somogyi Klári a tilalom ellenére is elutazott Budapestre, aminek következtében a tenniszszövetség szokatlan kéréssel fordult a belügyminisztériumhoz. Azt kérte ugyanis, hogy a tenniszbajnoknő utlevelét vonják vissza. A belügyminisztérium a tenniszszövetség kérését teljesítette is és ennek következtében — a lap szerint — *Somogyi Klárinak 24 órán belül el kellett hagynia a magyar fővárost.*

Somogyi Klári tenniszbajnoknő csütörtökön érkezett haza Budapestről és a legnagyobb meglepetéssel vette tudomásul, hogy távollétében utlevelét megvonták és hogy budapesti szereplése ellen kifogások merültek fel.

Ezzel az üggyel kapcsolatosan beszélgetést folytattunk Somogyi Klárral, aki a következőket mondta:

— A legnagyobb meglepetéssel értesültem íthton a lapokból, hogy az utlevelemet vissza-

vonták. A tény az, hogy az utlevelém 17-én járt le és egyelőre nem akartam megújítani. A pesti versenyeken csak azért vettem részt, mert a lebergi nemzetközi versenyre beneveztem és az utirányom Csehszlovákián és Budapesten vezetett keresztül. *Pesten éppen versenyek folytak s én a tréning kedvéért játszottam egy keveset, de a vegyepárosban nem is vettem részt. Schmidt nevű partnerem különben is magára vállalta, hogy a sportszövetségtől megkéri a pesti szereplésemhez szükséges engedélyt. Ezt az engedélyt minden esetben meg szokták adni s mivel gyakran megtörténik, hogy a versenyek megkezdődnek az engedély megérkezése előtt, a legjobb hiszemben és az engedély megérkezésének biztos tudatában vettem részt a versenyen. Tekintettel arra, hogy még nem volt rá precedens, hogy egy játékosról megtagadják az engedély kiadását, nem is gondolhattam arra, hogy a sportszövetség akadályokat támaszthat pesti szereplésem elé. De ha erről értesítettek volna, természetesen lemondtam volna a szereplésemről.*

Remélhetőleg a tenniszszövetség előtti rövidesen tisztázódik az ügy, mert Somogyi Klári, aki amúgy is sok dicsőséget szerzett a román tennisz sportjának, a legjobb hiszemben járt el és nem lehet az áldatlan sportviszályok áldozatánál dobní.

Arad futballsportja vasárnap két fronton harcol

Nehéz erőpróba előtt állanak a Gloria és az AMEFA csapatai

Összeállították a Gloria és az AMEFA együttesét

Arad futballsportja vasárnap két fronton harcol. Aradon a Gloria játszik a cluji Victoriával, míg Bucurestiben az AMEFA az Unirea-Tricolor csapatát igyekszik legyőzni. Az aradi együttesek nehéz erőpróba előtt állanak. A vasárnapi mérkőzések előtt az AMEFA és a Gloria pénteken délután tartották az utolsó edzésüket, amelyekről beszámolunk a következő:

Népes tréninget tartott pénteken délután a Gloria csapata, amely a vasárnapi Victoria elleni meccsre készül. A csapat valamennyi épkézláb játékosa már korán kint van a pályán és Stoffa tréner vezetése mellett végzi gyakorlatait. Rövid sprintek következnek, majd két kapura állnak fel a játékosok és mintegy 40 perces kétkapus játék fejezi be a gyakorlatozásokat, amelyen az első csapat góliait Barbu és Dobra szereztek, a B) csapat is két gólt ért el Körösladányi és Igna révén.

Tréning után összeült a Gloria új csapat-összeállító bizottsága, amelyben Tripa Mihail gépüzemigazgató elnökölt és tagokként Blaga Nistor, Ramonteanu, Raicu Aurel dr., Lupsa Coriolan, Bujor Truia dr. és Stoffa Sándor tréner vettek részt és összeállították azt a csapatot, amely a Victoria ellen vasárnap a küzdelmet felveszi. A vasárnapi együttes a következő:

Bosnyák—Husztik. Varjassy—Lupas, Faur, Pecican—Igna, Rohan, Barbu, Dobra, Mercea.

Meglepetés Vanea—Weichelt kimaradása; egyébként az összeállítás sikerültnek mondható és a Gloria a siker reményével veszi fel a küzdelmet a jóképességű cluji Victoriával.

Az aradi munkáscsapat nagy erőpróba előtt áll. A fővárosban játszanak, ahol a jó formában levő és a timisoarai veresége ellenére félelmetes, híru Unirea-Tricolor lesz az aradiak ellenfele. Az AMEFA egész héten át szorgalmas edzéssel készült a második őszi baj-

noki mérkőzésre. A játékosok pénteken délután tartották a meccs előtt utolsó kondícióedzésüket Kertész Gyula, az AMEFA edzője vezetése mellett. Pénteken délután az AMEFA szerződött játékosai: Bugarin, Sadovici, Kovács, Csajka, Marschalkó, Szurdi, Szabó, Szaniszló II., Tóth, Cucula, Gerold, Magold, Blaskovits, Batran, Perneki és Léb jelentek meg. A kondíciót javító gyakorlatok: sprintelés, kötélugrás, passzolás után Kertész Gyula a két kapussal: Bugarinnal és Sadovschival foglalkozott. A tréner küldözgette a jól helyezett labdákat Bugarin, majd Sadovschit által védett kapura. Ezután különböző technikát gyakorlatokat végeztek a játékosok. Az edzés hét órakor fejeződött be, amely után masszázis következett.

Az edzés befejezése után Kertész Gyula elmondotta munkatársunknak a játékoskeretet, amelyből a mérkőzés előtt összeállítják az együttest. A játékoskeret a következő: Bugarin, Kovács, Csajka, Szurdi, Szabó, Szaniszló II., Cucula, Magold, Batran, Perneki, Szida, Blaskovits. Eszerint az összeállítás az Unirea-Tricolor elleni mérkőzésen minden valószínűség szerint a következő lesz: Bugarin—Kovács, Csajka—Szurdi, Szabó, Szaniszló II.—Cucula, Magold, Blaskovits, Perneki Batran. A tartalék Szida lesz.

Az AMEFA körében bizakodó a hangulat. A csapat győzelmi reményekkel két utra szombaton Kertész Gyula és Gudbroth Pál vezetésével a főváros felé.

O Elmarad a nagy párisi atlétikai verseny. Szeptember 29-ikére Párisban nagyszabású atlétikai versenyt terveztek, azonban a németektől a napokban elszenvedett súlyos vereség annyira elkedvetlenítette a francia atlétikai köröket, hogy a versenyt lemondották és az érdekelt országok versenyzőit a meeting elmaradásáról már értesítették is.

Vizsgáztak a kisebbségi aradi futballbírák

Pénteken este a Gloria sporttelepén lévő bíróttestületi helyiségben tartották meg az aradi kisebbségi futballbírók román nyelvvizsgáját. A vizsgáztató bizottság elnöke Radulescu Costel, a központi bíróbizottság elnöke volt. A bizottság tagjai Bozgan Gheorghe, az aradi bíróttestület elnöke, Ferdinand Gheorghe, az aradkerületi sportszövetség főtitkára és Vostinar Mihail voltak. A vizsgáztató bizottság előtt a következő kisebbségi futballbírók jelentek meg: Oravetz, Darázs, Pálfi, Horváth, Matuz, Pfeiffer, Kalmár, Gencsi, Höhn, Polareczki, Mágori, Schneider, Karlik, Morócz, Vecsernyés, Varga, Fock, Ujj, Gábor, Göllner dr., Pálkás, Barta, Czégka, Husztik, Auer. Az aradi bíróttestület tagjai közül csak Fürbacher nem jelent meg, mert nem tartózkodik Aradon.

A román nyelvvizsga írásbeli vizsgával kezdődött, amelynek során a bírók a következő tételt kapták feladatul: egy mérkőzésről szóló bírójelentést kellett megszerkeszteni román nyelven. Az írásbeli vizsga után szóbeli következett, a vizsgáztató bizottság kérdéssel sportvónatkozásuk voltak. Az aradi futballbírók román nyelvvizsgájának eredményét csak későbbi időpontban hirdetik ki.

A Nyugati Ligához fellebbez az Intelegerea

Mint ismeretes, az Intelegerea megóvta az USA ellen elvesztett mérkőzését, azonban az alkerületi sportszövetség az óvást elutasította. Az Intelegerea nem nyugodott bele az alkerület döntésébe, hanem Gulyás USA játékos miatt fellebbezte a döntést a Nyugati Ligához, amely legközelebbi ülésén fogja az ügyet tárgyalni.

O Aradi tennisezők az országos bajnokságokon. Az országos tennisz bajnokságokat október 2-6-ika között bonyolítják le a fővárosban és azon Somogyi Klári és Piso Liane, valamint Gitta képviselik az aradi színeket. Timisoaráról Czapp Pönci, Jászberényi Rózsi és Ungár György vesznek részt a nemzeti bajnokságokon.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** :- szó 2 lei. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **6 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

Molnárt keresek, aki 2 pár kőből és mo. orkezeléshez ért. Cim: Bisztritzky, Ghioroc. 5342

Kaucióképes pénzbeszedő aki esetleg akvizíciót is vállal, sürgősen keres az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusa. Jelentkezni: Str. Eminescu 28. délután 4-6 között. 5351

Gyermekszerező nő, gyermekek mellé, ki a háziasszonynak is segítsége, elsejére fővételük. Leveleket Dr. Törökne, Petris, jud. Arad. 5360

LAKÁS.

Kiadó Avram Iancu-téren modern 3 szobás, elő, fürdőszobás, cserépkályhás, parkettás, ujonnan festett lakás azonnalra vagy október egyre. — Ugyanott egy üzlethelyiség és egy lépcsőházi szoba. Érdeklődni lehet Stern Lipót háztulajdonosnál. 5346

EMINESCU-ucca 26. sz. házban első emeleti modern lakás november 1-re kiadó. Ügyvédnek, orvosnak stb. kiválóan alkalmas. 5352

BUTOROZOIT szobát fürdőszoba használatra jó 1. végőji helyen keresek. Cimeket Rudolf Moseo hirdetőbe kérek. 5347

Különbejáratu kőház s uccai szobát fürdőszoba használatra a város központjában keresek. Cimeket leadandók a „Cultura” papírüzletben. 5364

VÉTEL ÉS ELADÁS

Porszívó gép (prima), keleti perzsa szőnyegek és egy rövid zongora megbízásból sürgősen eladó. Comissio, Dacia kávéház mellett.

Perzsaszőnyegek érkeztek, feltűnően szép keleti mintájú ebédő és összekötő szőnyegek, garantáltan külföldi anyagból, rendkívül olcsón.

Antik és modern ezüst tárgyak, porcellánok, gyönyörű modern hálószobák, varrogép, konso, tükör, antik secretair-szublód, asztal, intarziás állvány, alkalmi áron eladó.

Keresek sürgősen keleti szőnyeget és márkás porcellánokat készpénzért.

Tekintse meg kirakatunkat!
ANTIC bizományi üzlet
Str. Brancovici 3. 5306

Háromszázmillió agrárpert indított gróf Károlyi Alajos az állam ellen

— Az oradeai Tábla jövő héten mond ítéletet a milliós perben —

Oradeáról jelentik: Rendkívül érdekes agrárpert tárgyalat tegnap délelőtt az oradeai tábla. Az ügy felperese gróf Károlyi Alajos egykori satumarei földbirtokos volt, aki ügyvéde utján

közel 300 millió leire perli az államot.

A kereset adatai szerint gróf Károlynak 6 ezer holdas birtoka volt Satumareme gyében a háboru előtt s ezt a birtokot a földreform során teljes egészében kisajátították, mert Károlyi gróf időközben elhagyta az országot és így ügyét mint távollévőt kezelték. A kisajátítási törvény viszont módot adott arra, hogy az országból eltávozott birtokosok földjeit teljes egészükben elkobozzák.

Károlyi gróf bele is nyugodott a földek kisajátításába, de mivel a birtokokon fekvő épületek kisajátítását a törvény is megtiltotta, 1923-ban kártérítési keresetet indított a kisajátított épületek ellenértéke miatt.

A kisajátítási pert a satumarei megyei agrárbizottság tárgyalta le első fokon s itt meg is ítélték a grófnak 125 ezer aranykoronát. Ez azonban nem elégítette ki Károlyi Alajos igényeit, mert ő 500 millióra becsülte kisajátított birtokait s így megfellebbezte az agrárbizottság döntését.

Az oradeai tábla, ahová az ügy másodfokon került, számtalan ízben elhalasztotta a tárgyalást, mert a felek újabb és újabb bizonyítékokat terjesztettek be. Tegnap újból tárgyalta az ügyet a tábla. A betérjesztett iratok szerint gróf Károlyi Alajos, mint magyar optáns, a párisi vegyesbíróóság elé fordult és ott kért kártérítést kisajátított birtokaiért. A párisi bíróság meg is ítélt bizonyos összeget a grófnak, aki az ítéletet tudomásul vette. Az akták alapján dr. Popescu Aurel állam-ügyvéd fejtette, hogy Károlyi Alajosnak nem áll jogában az oradeai táblához fordulni, miután igényeit már a párisi bíróság kielégítette. Károlyi gróf jogi képviselője: Castano ügyvéd erre azt hozta fel ellenérvül, hogy a párisi vegyesbíróóság csak a kisajátított földbirtokok

miatt kártalanította a gróft, de nem kártalanította a per tárgyát képező épületek kisajátítása miatt. Érdekes jogi vita fejlődött ki, melynek során az állam-ügyvéd a vegyesbíróóság irataiból megállapította, hogy gróf Károlyi a per tárgyát képező tanyákat névszerint felsorolta a párisi bíróság elé terjesztett keresetében s így nem áll fenn az, hogy csak a földjeiért kapott kártérítést. A tábla végül is a bizonyítási eljárást lezártnak nyilvánította és az ítélet kihirdetését jövő keddre halasztotta.

KÖNYVEK

„Magyar Kuriózumok.” Csodák. Kisértetek. Nemfelejtők. Asszonybosszantás. Matuzsálemek. Csodagyerekek. Fételrekek. Szócsintan. Tánccsü. Szerelmeslevelek. Magyar emlékek. Parnasszusi játékok, mint a lelemek szerepelnek Ráth-Végh István „Magyar Kuriózumok” című könyvének pompás címlapján. Ráth-Végh István „Magyar Kuriózumok” 272 lapos pompás műve, amely eddig csak vászonkötésben 178 lei áron kapható, most fűzve is megjelent és ára 145 lei könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj.

Hegyi Ilona — Dénes Béla: „Szüvéség”. 1 négy felvonásban. A kiváló erdélyi író s a Független Szemle szerkesztőjének közös drámája a mai színház viszonyok miatt eddig nem kerülhetett a közönség elé. Rövid ideig még könyvnapon 40 leiért, később 53 leiért kapható minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Kosmos könyvkiadványok teljes jegyzékét.

„A magyar falu”. Wels István miniszteri tanácsos, a Faluszövetség igazgatója, a Magyar Szemle Kincsestára sorozatában jelentette meg ezt a pompás kis könyvet, mely a falu a maga valójában, kendőzés nélkül állítja az olvasó elé, belső művöltében, összefüggésben, lakosaival. Fűzve 27 lei, kötve 40 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Magyar Szemle Társaság és Kincsestára-sorozat teljes jegyzékét.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, SZEPTEMBER 21.

Bucuresti. 1.10: Rádiózenekar 6: Katonazene. 7.15: Katonazene folytatása 8.20: Gramofon. 9: Jazz 11.15: Hírszolgálat. 11.25: A hangverseny folytatása. — Budapest I 7.45: Torna — Utána: Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Egy nagy angol természettudós élete (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13.05: Hanglemezek. 2.30: Szervánzky-szalonnazenekar. 5: Amíg a fonálból őszí civat lesz. 6.20: Magyar Imre és cigányzenekara 7: A rádió-tárgysorsjáték húzása. 8.05: Kertész Miklós jazzzenekara 7.40: Mórész Zsigmond felolvasása. 9.10: Első Kanadai Rexénygyár Vidám szatirikus rádiófilm hét hangképből. 11.35: Budapesti Hangversenyzenekar. — Budapest II. 6.25: Mit üzen a rádió. 7.05—7.40: Magyar Imre és cigányzenekara. 7.45—8: Kertész Miklós jazzzenekara 8.10—8.40: Mezőgazdasági félóra. 8.45—9.25: Ketter Ernő zongorázik. — Bécs 8.20—9: Könnyű klasszikus lemezek. 1: Szórakoztató lemezek 4.15: A rendőrsportegyesület fúvózenekara 5.15: Hírek. 5.45: Keller Gréta dalmézenen. 6.15: Táncczene lemezek. 7: Felolvasás lemezekkel 9.10: Goethe: A holdhoz 9.15: Tarka est. 9.45: Filmsevegés 11.10: Rokyta szoprán és Mer bariton új osztrák dalokat ad elő 12.05—2: Jazz — Belgrad I: Katonazene. 5: Gramofon 6: Dalok 7.30: Szólisták. 9: Strauss Oszkár „Varázskeringő” című operettje. — Berlin. 7: Torna 7.10: Őszi képek zenével. 8: Braun Emma zongorázik Voigtländer Edit hegedül 7.40: Hírek. 9.10: Tarka zenés est — Rudolf szoprán és Ntrienz basszus közreműködésével 11.30: Vidám hétvégi est.

Veszek, eladok, cserélek használt és új kerékpárt, varrogépet, zseblámpa- elem 5 lejtől. 10 rossz rádióemért adok egy újat. Motorica mechanic 5809

Eladó Indrich daráló

mótorral és egy 36" kő árával, komplett. 5363

SZTAREK, Macea, jud. Arad.

ARANYAT, ezüstöt, szőnyeget soha el nem ért magas árban veszünk. Használja ki a kedvező alkalmat. „Comissio” Dacia kávéház mellett. 3651

KÜLÖNFÉLÉK.

Beraktározási raktárban Str. Moise Nicoara Nr. 9—11. mince nemü ingóság jutányosan beraktározható. Eladó egy szép új francia hálószoba, egy laboratóriumi, fogászati műszerek és egy oimballom, valamint 2 villany osillár. 5850

Makulatura papír

5 kg.-os csomagokban
50 leiért kapható

az Aradi Közlöny főkiadóiban.